

UCHWAŁA NR XI/77/25
RADY MIEJSKIEJ GÓRY
z dnia 28 stycznia 2025 r.

w sprawie Programu Wspierania Rodziny w Gminie Góra na lata 2025-2027

Na podstawie art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49) uchwała się co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Wspierania Rodziny w Gminie Góra na lata 2025 - 2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE
projektu uchwały w sprawie Programu Wspierania Rodziny w Gminie Góra
na lata 2025-2027

Zgodne z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Natomiast art. 179 ust. 2 wskazuje, że programy uchwalane są przez Radę Gminy, z uwzględnieniem potrzeb związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny. Niniejszy Program na lata 2025–2027 ma charakter długofalowy i jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu na lata 2022-2024.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione. Rada podejmuje niniejszą uchwałę zwykłą większością głosów w głosowaniu jawnym.

BURMISTRZ

Tadeusz Juska

Góra, dnia 16 stycznia 2025 r.

*Załącznik do uchwały Nr XI/77/25
Rady Miejskiej Góry
z dnia 28 stycznia 2025 r.*

**Program
Wspierania Rodziny w Gminie Góra
na lata 2025-2027**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE.....	4
1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM.....	4
1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM.....	4
1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU	5
2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE GÓRA	7
2.1. ADRESACI PROGRAMU	8
2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY	8
2.2.1. DANE OGÓLNE	8
2.2.2. DEMOGRAFIA.....	10
2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA	12
2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY	12
2.2.5. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE.....	13
2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO.....	17
2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY	17
2.3.1.1. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU	17
2.3.1.2. PIECZA ZASTĘPCZA, ASYSTENTURA RODZINY, ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”, ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE.....	23
2.3.1.3. KARTA DUŻEJ RODZINY	27
2.3.1.4. MIEJSKO-GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	28
2.3.1.5. POMOC RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY	31
2.3.1.6. EDUKACJA, KULTURA, SPORT I REKREACJA, SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY	33
2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY.....	38
2.4. BADANIA ANKIETOWE	41
2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW.....	41
2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH.....	45
2.5. ANALIZA SWOT	48
2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU.....	54
3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE	59
3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	59
3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA	60
4. REALIZACJA PROGRAMU	72
4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY.....	72
4.2. FINANSOWANIE.....	72
4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ	72
SPIS TABEL I WYKRESÓW	74

WPROWADZENIE

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się: alkoholizm, narkomanię, przestępczość oraz przemoc domową. Są one najczęstszymi przyczynami niedostosowania społecznego dzieci.

Stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny daje możliwość świadczenia komplementarnego wsparcia rodzinom, które stają się bezradne i marginalizowane. W systemie takim ważne jest, by prowadzone działania oprzeć na przekonaniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina. W pierwszej kolejności system ten powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny, zanim nastąpi rozkład więzi rodzinnych oraz zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny. Należy przy tym pamiętać, iż efektywna praca z rodziną musi być stała, intensywna i dotyczyć jej ważnych problemów.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Gminie Góra został opracowany w Ośrodku Pomocy Społecznej w Górze. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”. Program został opracowany na lata 2025-2027, a w ramach diagnozy analizie poddano dane z lat 2021-2023.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny – Dz. U. z 2024 r. poz. 17) rozróżnia nieletniego (przed ukończeniem 17 lat) i młodocianego (który popełnia czyn zabroniony przed ukończeniem 21 lat, ale ukończył 24 lata, zanim zapadło orzeczenie w pierwszej instancji). Kodeks cywilny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny – Dz. U. z 2024 r. poz. 1061) wyróżnia małoletniego (osobę przed ukończeniem 18. roku życia), natomiast kodeks pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy – Dz. U. z 2023 r. poz. 1465 z późn. zm.), tak jak kodeks karny – młodocianego (z tym że w przypadku prawa pracy jest to osoba pomiędzy 16. a 18. rokiem życia). Kodeks karny zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka.

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – Dz. U. z 2023 r. poz. 2809) normuje problematykę zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Kodeks postępowania cywilnego (ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego – Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.) chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (uchwalona przez ONZ 10 grudnia 1948 r.) określa w art. 16 rodzinę jako naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa i przyznaje jej

prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa. Europejska Karta Społeczna z 1961 r. (zapis w pkt. 16 pierwszej części) stwierdza, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, uchwalona rezolucją nr 34/180 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. podkreśla m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r., ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielny podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Europejska Konwencja o Przystosowaniu Dzieci (sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r. (Dz. U. 1999 nr 99 poz. 1157) ma zastosowanie do dzieci, które w momencie przystosowania nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie. Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego (sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. (Dz. U. 1999 nr 79 poz. 888), zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny w 1980 r. podkreśla m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny w Gminie Góra będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993);

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 338 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2024 r. poz. 246);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 1576);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2024 r. poz. 1829);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 z późn. zm.);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Góra na lata 2025-2030.

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE GÓRA

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Góra została oparta na badaniu źródeł zastanych (danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie, bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców) oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli środowiska lokalnego i pedagogów funkcjonujących w gminie placówek oświatowych. Do analizy przedłożono 26 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do mieszkańców oraz 5 ankiet wypełnionych przez pedagogów i dyrektorów z placówek systemu oświaty.

Wśród ankietowanych było 54% kobiet i 38% mężczyzn, natomiast 8% badanych nie zadeklarowało swojej przynależności płciowej. Dominującą grupę respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 46-55 lat (46%). Mniejszy odsetek spośród badanych stanowiły grupy osób w wieku 36-45 lat (27%) oraz 56-65 lat (15%) i 26-35 lat (4%), natomiast 8% ankietowanych nie określiło swojej grupy wiekowej. W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 20. roku życia i osoby powyżej 65 lat. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to połowa spośród nich zadeklarowała posiadanie wykształcenia wyższego. Kolejną grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (27%), zaś 23% ankietowanych nie określiło poziomu wykształcenia.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 65% wszystkich respondentów ankiety mieszka na terenie gminy Góra od urodzenia, 27% uczestników badania zamieszkuje w gminie od 10 do 46 lat, natomiast 8% respondentów nie określiło czasu przebywania w gminie. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
26	kobiety (54%)	26-35 lat (4%)	od urodzenia (65%)	średnie (27%)
		36-45 lat (27%)		wyższe (50%)
	mężczyźni (38%)	46-55 lat (46%)	od 10 do 46 lat (27%)	
	brak deklaracji (8%)	56-65 lat (15%)	brak deklaracji (8%)	brak deklaracji (23%)

Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która została przeprowadzona w obszarach: „Rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa”; „Zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne” oraz „Kapitał społeczny i ludzki”.

2.1. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Wspierania Rodziny w Gminie Góra na lata 2025-2027 są rodziny zamieszkujące teren gminy Góra, w szczególności rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych.

Program kierowany jest głównie do: rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci do lat 5, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka.

2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.2.1. DANE OGÓLNE

Gmina Góra to gmina miejsko-wiejska położona w północnej części województwa dolnośląskiego, w obrębie północnej i centralnej części powiatu górowskiego. Zajmuje obszar 266,11 km², co stanowi 36,04% powierzchni powiatu, i jest jedną z czterech powiatowych jednostek terytorialnych. Teren gminy sąsiaduje administracyjnie z gminami: Wąsosz, Jemielno, Niechlów oraz z gminą Wschowa w województwie lubuskim i gminami województwa wielkopolskiego – Świąciechowa, Rydzyna, Bojanowo.

W ramach struktury administracyjnej terytorium gminy obejmuje swoim obszarem miasto Górę – siedzibę władz gminy oraz 35 sołectw: Borszyn Mały, Borszyn Wielki, Bronów, Brzeżany, Chróścina, Czernina, Czernina Dolna, Czernina Górna, Glinka, Goła Górowska, Grabowno, Jastrzębia, Kłoda Górowska, Kruszyniec, Ligota, Łagiszyn, Nowa Wioska, Osetno, Osetno Małe, Polanowo, Radosław, Rogów Górowski, Ryczeń, Sławęcice, Stara Góra, Strumienna, Strumyk, Sułków, Szedziec, Ślubów, Wierzowice Małe, Wierzowice Wielkie, Witoszyce, Włodków Dolny i Zawieścice.

Przez teren gminy Góra przebiegają dwie drogi wojewódzkie nr 323 (Leszno – Lubin) i nr 324 (Szlichtyngowa – Rawicz). W bliskiej odległości od wschodniej granicy gminy przebiega ważny szlak komunikacyjny – droga ekspresowa S5 relacji Wrocław – Poznań. Długość dróg publicznych w gminie wynosi 291,5 km, w tym drogi gminne stanowią 135 km. Zadania związane z organizacją zbiorowego transportu publicznego realizują: Przedsiębiorstwo Milla Spółdzielnia w Lesznie oraz prywatne przedsiębiorstwo przewozowe Karmar, a także Kolejowa Komunikacja Autobusowa na trasie Wrocław – Rawicz – Bojanowo – Góra Śląska.

Gmina Góra, poza obszarem miejskim, ma charakter rolniczy; w strukturze gruntów przeważają użytki rolne, które zajmują znaczną (ok. 67%) część powierzchni gminy, zaś lasy

stanowią ok. 28% jej terenu. Liczba indywidualnych gospodarstw rolnych wynosi 1 320, a średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego 13,3577 ha.

Miasto Góra rozwija funkcje produkcyjne, handlowe i usługowe, jest także siedzibą władz oraz jednostek organizacyjnych powiatu górowskiego, jak również ważnym ośrodkiem usług publicznych. Dogodne położenie geograficzne i komunikacyjne gminy oraz zlokalizowana na jej terenie Podstrefa Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Inwest Park stanowią o jej wysokim potencjale rozwojowym.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2023 r. na terenie gminy było zarejestrowanych 2 209 podmiotów gospodarczych. Większość z nich działała w sektorze prywatnym (1 568 podmiotów), głównie były to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Spośród funkcjonujących w gminie podmiotów gospodarczych najczęściej działało w takich branżach jak: budownictwo, handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, a także opieka zdrowotna i pomoc społeczna.

Infrastruktura techniczna w gminie Góra jest dobrze rozwinięta. Sieć wodociągowa o długości 178,1 km zaopatruje w wodę 99% mieszkańców. Dostęp do sieci kanalizacyjnej o długości 64,88 km posiada blisko 65% ludności, a z sieci gazowej o długości 108,774 km korzysta 60% mieszkańców. Na terenie gminy funkcjonują 2 oczyszczalnie ścieków. W latach 2021-2023 w gminie Góra realizowano wiele inwestycji, były to m.in.: budowa i przebudowa dróg oraz chodników, budowa toru rowerowego – pumtrack, rewitalizacja byłej wieży ciśnień, budowa oświetlenia ulicznego, termomodernizacja budynków, przebudowa budynku Przedszkola Publicznego nr 3, tworzenie aktywnych stref wypoczynku w sołectwach, budowa przyłącza do miejskiej sieci ciepłowniczej i węzła cieplnego w budynku Środowiskowego Domu Samopomocy w Górze, przebudowa świetlicy wiejskiej w Grabownie, budowa ścieżki rowerowo-piesznej Góra-Sławęcice, zagospodarowanie terenu w Zawieścicach wraz ze ścieżką edukacyjno-historyczną oraz budowa placu zabaw dla dorosłych w Górze.

Sieć placówek wychowania przedszkolnego i oświatowych w gminie to: 1 placówka opieki nad dziećmi do lat 3, 7 placówek wychowania przedszkolnego (6 przedszkoli publicznych i 1 przedszkole niepubliczne), 5 szkół podstawowych oraz 2 szkoły ponadpodstawowe prowadzone przez powiat górowski. W roku szkolnym 2023/2024 opieką w żłobku i klubie dziecięcym objętych było 88 dzieci, do przedszkoli uczęszczało 646 dzieci, do szkół podstawowych 1 282 uczniów, a do szkół ponadpodstawowych 1 006 uczniów.

Zadania placówek wsparcia dziennego realizują: świetlica socjoterapeutyczna „Tęcza”, w zajęciach której w 2023 r. uczestniczyło 17 dzieci, świetlica opiekuńczo-wychowawcza i podwórkowa dla 20 podopiecznych oraz prowadzona przez Parafię

w Kłodzie Górskiej świetlica opiekuńczo-wychowawcza, na zajęcia której uczęszczało 59 dzieci.

Działalnością kulturalną w gminie zajmuje się Dom Kultury w Górze i Biblioteka Miejska im. Henryka Sienkiewicza w Górze wraz z trzema filiami. Placówki zajmują się upowszechnianiem kultury oraz organizowaniem imprez gminnych, a także przyczyniają się do poszerzenia zainteresowań mieszkańców kulturą, sztuką i tradycjami oraz aktywnym stylem życia. Na terenie gminy funkcjonuje także 21 świetlic wiejskich oraz 5 Kół Gospodyń Wiejskich. Aktywizacją środowiska seniorów zajmują się Klub Seniora „Pogodna Jesień” (w spotkaniach uczestniczy 60 osób) oraz Górski Uniwersytet Trzeciego Wieku (w zajęciach udział bierze 120 słuchaczy), a także koło Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

Propagowaniu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w gminie służą obiekty rekreacyjno-sportowe, a wśród nich m.in. kompleks przy ul. Sportowej 1 w Górze, kompleks przy ul. Zielonej w Górze, kryta pływalnia „Dolnośląski Delfinek” oraz basen miejski.

Propagowaniem kultury fizycznej w gminie zajmuje się również 16 działających na jej terenie klubów sportowych, w tym 5 uczniowskich.

Zadania w zakresie podstawowej ochrony zdrowia w gminie realizuje 1 publiczny zakład opieki zdrowotnej, 6 niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz 6 aptek i 1 punkt apteczny. Świadczenia wyższego rzędu (szpital, zabiegi) odbywają się we Wschowie. Ponadto szeroką specjalistyczną opiekę lekarską mieszkańcy gminy Góra mogą uzyskać w Głogowie, Lubinie, Wrocławiu.

Pomoc społeczną świadczy mieszkańcom Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze, którego działalność pomocową uzupełniają parafie i 52 organizacje pozarządowe, którym samorząd gminy zleca realizację zadań własnych, dofinansowuje działalność statutową, udziela wsparcia lokalowego i rzeczowego oraz współpracuje przy realizacji różnych przedsięwzięć na rzecz społeczności lokalnej. Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców gminy czuwają funkcjonariusze z Komendy Powiatowej Policji w Górze. Na terenie gminy działa 6 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, które zapewniają bezpieczeństwo pożarowe.

Gmina Góra współpracuje z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w regionie oraz bierze udział w działaniach związków ponadgminnych, m.in. uczestniczy w pracach stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania – „Ujście Baryczy”.

2.2.2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2023 r. gmina Góra liczyła 18 458 mieszkańców, w tym 9 374 kobiety, które stanowiły 50,79% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła

w przybliżeniu 69 osób na km². Dane szczegółowe dotyczące struktury wiekowej ludności gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	3 330	3 287	3 175
udział w liczbie mieszkańców	17,72%	17,65%	17,20%
liczba osób w wieku produkcyjnym	11 017	10 815	10 719
udział w liczbie mieszkańców	58,61%	58,09%	58,07%
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	4 450	4 517	4 564
udział w liczbie mieszkańców	23,67%	24,26%	24,73%
liczba mieszkańców ogółem	18 797	18 619	18 458

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

W analizowanym okresie ogólna liczba ludności gminy systematycznie malała. Zmniejszała się zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba osób w wieku produkcyjnym, stale rosła natomiast liczba osób starszych. Sytuację demograficzną kształtują także przyrost naturalny oraz saldo migracji. Dane w tym zakresie odnoszące się do gminy Góra przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba urodzeń	148	120	102
liczba zgonów	248	265	231
przyrost naturalny	-100	-145	-129

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
zameldowania spoza gminy	228	194	171
wymeldowania poza gminę	356	288	231
saldo migracji ogółem	-128	-94	-60

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

W latach 2021-2023 liczba urodzeń w gminie malała, zaś liczba zgonów ulegała wahaniom. Obliczany na ich podstawie przyrost naturalny był w rozpatrywanym okresie stale ujemny, bowiem liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń. Na liczbę mieszkańców w gminie wpływał również ruch migracyjny. W analizowanym okresie migracje odbywały się głównie w ruchu wewnętrznym. Saldo migracji zmniejszało się i w każdym roku analizy wykazywało wartość ujemną.

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W latach 2021-2023 liczba mieszkań komunalnych będących w zasobach mieszkaniowych gminy Góra zmniejszała się (z 337 w 2021 r. do 304 w 2023 r.). Liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych także z roku na rok malała (z 689 osób w 2021 r. do 549 osób w 2023 r.). Jeśli chodzi o mieszkania socjalne, to w 2021 r. gmina Góra dysponowała 89 takimi lokalami, w których zamieszkiwały 144 osoby, w 2022 r. w 90 lokalach zamieszkiwało 146 osób, a w ostatnim roku analizy 94 lokale socjalne zamieszkiwały 152 osoby. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba mieszkań komunalnych	337	314	304
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	16 291,40	15 152,34	14 673,78
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	689	584	549
liczba mieszkań socjalnych	89	90	94
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m ²)	3 023,00	2 985,00	3 169,96
liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	144	146	152

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W gminie Góra pomoc ta jest realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej, a dane dotyczące liczby rodzin, którym przyznano dodatek, i ich łącznej wartości prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy	160	145	127
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	234	217	180
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	299 822	305 809	287 600

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Górze w latach 2021-2023 liczba osób bezrobotnych w gminie wahała się: 857 osób na koniec 2021 r., 731 osób na koniec roku następnego, 740 osób na koniec roku 2023. Udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym także ulegał wahaniom. W rozpatrywanym okresie wśród osób pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety, ich liczba wyniosła odpowiednio: 471

(w stosunku do 386 mężczyzn) na koniec 2021 r., 410 (w stosunku do 321 mężczyzn) na koniec 2022 r. i 412 (w stosunku do 328 mężczyzn) na koniec 2023 r. Dane dotyczące bezrobocia przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób w wieku produkcyjnym	11 017	10 815	10 719
liczba bezrobotnych w gminie	857	731	740
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	7,78%	6,76%	6,90%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	471	410	412
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	54,96%	56,09%	55,68%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Górze.

Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
stopa bezrobocia w powiecie górowskim	18,3%	13,8%	14,1%
stopa bezrobocia w województwie dolnośląskim	4,9%	4,5%	4,4%
stopa bezrobocia w kraju	5,4%	5,2%	5,1%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Górze i Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2021-2023 powiat górowski charakteryzował się zdecydowanie wyższą w stosunku do województwa dolnośląskiego i w stosunku do kraju stopą bezrobocia. W analizowanym okresie poziom bezrobocia w powiecie ulegał wahaniom, natomiast zarówno w województwie, jak i w kraju, sukcesywnie malał.

2.2.5. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE

Według danych udostępnionych na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przez Komendę Powiatową Policji – Wydział Prewencji w Górze, na terenie gminy Góra w 2021 r. stwierdzono ogółem 698 przestępstw, w 2022 r. 733 przestępstwa i w 2023 r. 690 przestępstw. W analizowanym okresie odnotowano 14 przestępstw popełnionych przez osoby nieletnie w 2021 r., 17 w 2022 r. i 13 przestępstw w 2023 r. Do najczęściej popełnianych przestępstw w 2023 r. należały: przestępstwa przeciwko mieniu (336 przypadków, o 33 mniej w porównaniu z 2022 r.), przeciwko rodzinie i opiece (116 przypadków, o 8 mniej w porównaniu z 2022 r.), przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji (86 przypadków, o 2 więcej w porównaniu z 2022 r.), z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (57 przypadków,

o 5 mniej w porównaniu z 2022 r.), przeciwko wolności (52 przypadki, o 10 więcej w porównaniu z 2022 r.) oraz przeciwko życiu i zdrowiu (28 przypadków, o 8 więcej w porównaniu z 2022 r.). Dane szczegółowe dotyczące przestępstw w rozbiciu na poszczególne kategorie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	liczba przestępstw		
	2021	2022	2023
stwierdzono ogółem przestępstw	698	733	690
w tym popełnionych przez nieletnich	14	17	13
w tym wg poszczególnych kategorii			
przeciwko życiu i zdrowiu	23	20	28
przeciwko wolności	35	42	52
przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	90	84	86
przeciwko mieniu	346	369	336
przeciwko rodzinie i opiece	123	124	116
przeciwko wiarygodności dokumentów	24	23	13
przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	4	9	2
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	53	62	57

Dane Komendy Powiatowej Policji w Górze.

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Górze przeprowadzali na terenie gminy interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskie Karty”. W rozpatrywanym okresie ich liczba wahała się (30 w 2021 r., 33 w 2022 r., 28 w 2023 r.). Dane szczegółowe, przekazane przez Komendę Powiatową Policji w Górze, dotyczące podejmowanych przez funkcjonariuszy Policji działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w gminie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 10. Dane dotyczące przemocy domowej na terenie gminy w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba stwierdzonych faktów przemocy	116	71	66
liczba zastosowanych procedur „Niebieskie Karty” – sporządzonych formularzy	30	33	28
liczba osób doświadczonych przemocą domową	242	192	159
w tym kobiety	106	89	79
w tym mężczyźni	46	41	27
w tym nieletni	90	62	53
w tym osoby starsze	22	26	10
liczba osób stosujących przemoc domową	107	62	66
w tym kobiety	18	1	1
w tym mężczyźni	89	61	65
w tym nieletni	–	–	–

liczba osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem alkoholu	37	31	40
w tym kobiety	5	–	1
w tym mężczyźni	32	31	39
w tym nieletni	–	–	–

Dane Komendy Powiatowej Policji w Górze.

Z analizy danych przedstawionych przez Komendę Powiatową Policji w Górze odnoszących się do mieszkańców gminy wynika, że w analizowanym okresie liczba stwierdzonych faktów stosowania przemocy z roku na rok malała. Wśród osób, które doznały przemocy, przeważały kobiety. Funkcjonariusze stwierdzili też przypadki stosowania przemocy wobec mężczyzn, nieletnich i osób starszych. Stosującymi przemoc byli głównie mężczyźni, w większości przypadków pozostający pod wpływem alkoholu.

W ramach podnoszenia poziomu bezpieczeństwa funkcjonariusze realizowali wśród mieszkańców gminy Góra działania profilaktyczne przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 11. Działania profilaktyczne w gminie podejmowane przez Komendę Powiatową Policji w latach 2021-2023

rodzaj podejmowanych działań	grupa docelowa	rok realizacji
Przedsięwzięcia o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat uzależnień oraz przestępczości i jej skutków. W okresie roku szkolnego prowadzone były liczne spotkania z młodzieżą ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Pogadanki dotyczyły m.in. wszelkiego rodzaju uzależnień, jak i odpowiedzialności karnej. Ponadto w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku prowadzone były prelekcje z uczestnikami	uczniowie szkół, grono pedagogiczne, seniorzy	2021-2023
Przedsięwzięcia o charakterze edukacyjno-informacyjnym w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży oraz przeciwdziałania patologiom. W ramach akcji prewencyjnych „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczna droga do szkoły”, „Bezpieczna woda” przeprowadzono szereg spotkań i pogadanek z dziećmi oraz młodzieżą szkolną	uczniowie szkół grono pedagogiczne	2021-2023
Współpraca z innymi jednostkami i placówkami w zakresie monitorowania i patrolowania obszarów gminy, w których mogą kumulować się zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży. Działania prowadzone wspólnie z PZW, PZŁ, Nadleśnictwem oraz PSP – kontrole miejsc zagrożonych, spotkania edukacyjne z mieszkańcami	mieszkańcy gminy	2021-2023

Dane Komendy Powiatowej Policji w Górze.

Bezpieczeństwem przeciwpożarowym na terenie gminy zajmuje się 6 jednostek ochotniczych straży pożarnych w Chróście, Czerninie, Osetnie, Radosławiu, Starej Górze oraz Wierzowicach Małych.

Według danych Sądu Rejonowego w Głogowie – Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Karnych oraz Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej

Wykonujący Orzeczenia w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich prowadziły w latach 2021-2023 wobec mieszkańców gminy następujące dozory i nadzory kuratorskie:

Tabela 12. Dozory prowadzone w gminie w latach 2021-2023

2021		2022		2023	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
4	4	6	6	4	4
w tym spraw:					
warunkowego przedterminowego zwolnienia					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
12	12	9	9	14	14
warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
11	11	17	18	13	13
warunkowego umorzenia postępowania karnego					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
5	5	15	16	11	11
w których osoby dorosłe zostały skazane bez dozoru kuratora, ale z nałożonymi obowiązkami					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
210	230	235	250	268	280
w których orzeczono karę ograniczenia wolności bądź grzywna została zamieniona na prace społecznie użyteczne					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
92	92	105	106	157	165

Dane Sądu Rejonowego w Głogowie.

Tabela 13. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2021-2023

2021		2022		2023	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
79	289	90	341	86	306
w tym spraw					
w których została ograniczona władza rodzicielska					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
66	276	83	334	71	291
spraw nieletnich					
którzy dokonali czynu karalnego					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
13		7		5	
którzy prezentują przejawy demoralizacji					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
13		7		10	

Dane Sądu Rejonowego w Głogowie.

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Mieszkańcy gminy oprócz podmiotów działających lokalnie, mogą korzystać ze wsparcia instytucji ponadlokalnych, regionalnych i ogólnopolskich. Przedstawione zostały informacje o jednostkach wspierających rodziny i dzieci w gminie Góra usytuowanych na terenie gminy oraz jednostkach udzielających wsparcia mieszkańcom gminy działających poza gminą.

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY

2.3.1.1. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w gminie świadczy **Ośrodek Pomocy Społecznej**. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

W 2023 r. Ośrodek Pomocy Społecznej do realizacji swoich zadań zatrudniał 52 osoby, w tym: kadra kierownicza – 2, pracownicy socjalni – 13, pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze – 19, pozostali pracownicy – 18. Z końcem 2023 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadała 1 osoba z kadry kierowniczej Ośrodka oraz 11 pracowników socjalnych, natomiast wykształceniem średnim kierunkowym legitymowała się jedna osoba z kadry kierowniczej i 2 pracowników socjalnych. Dodatkowo 1 osoba z kadry kierowniczej i 1 pracownik socjalny posiadali ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, 5 pracowników socjalnych miało ukończoną specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego, zaś specjalizację II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiadał 1 pracownik socjalny.

W 2023 r. na jednego pracownika socjalnego przypadało 1 420 mieszkańców gminy oraz 18 rodzin objętych pracą socjalną. Wymóg określony w ustawie o pomocy społecznej, która nakłada obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących, był spełniony.

Poniższe tabele prezentują dane dotyczące środków finansowych, które Ośrodek Pomocy Społecznej wydatkował na świadczenia z pomocy społecznej w gminie oraz dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez OPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2021-2023.

Tabela 14. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na świadczenia z pomocy społecznej mieszkańcom gminy w latach 2021-2023

wielkość wydatków (w zł)	2021	2022	2023
ogółem	4 689 982	4 539 680	4 226 484

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

Tabela 15. Środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej (projekty, środki z budżetu UE) w latach 2021-2023

wielkość środków finansowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych (w zł)	2021	2022	2023
ogółem	957 977	575 380	1 726 493

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

Wartość środków przeznaczanych w gminie na pomoc społeczną w latach 2021-2023 zmniejszała się z roku na rok. Warto dodać, że w analizowanym okresie na realizację zadań z zakresu polityki społecznej pozyskano środki finansowe ze źródeł zewnętrznych.

Tabela 16. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	993	923	850
liczba rodzin	806	742	677
liczba osób w rodzinach	1 484	1 320	1 208
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	7,89%	7,09%	6,54%

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2021-2023 malała. Analogicznie zmniejszał się udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności gminy. Uzupelnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnych tabelach informacje na temat struktury wiekowej odbiorców oraz powodów przyznania pomocy społecznej w 2023 r.

Tabela 17. Struktura demograficzna beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2023 r.

grupa wiekowa	liczba osób
0-17 lat	263
18-25 lat	57
26-35 lat	104
36-45 lat	156
46-55 lat	131
56-65 lat	134
66 lat i więcej	169

razem**1 014**

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez OPS pomocą społeczną w 2023 r. wykazała, że największe grupy stanowiły dzieci i młodzież do lat 17.

Tabela 18. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2021-2023

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
ubóstwo	543	498	472	1 018	917	848
bezdomność	34	25	33	34	25	38
potrzeba ochrony macierzyństwa	34	29	23	195	151	115
bezrobocie	393	334	328	850	724	702
niepełnosprawność	362	366	338	583	534	546
długotrwała lub ciężka choroba	363	351	328	515	473	475
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	111	101	99	376	340	332
w tym rodziny niepełne	93	83	77	278	252	232
w tym rodziny wielodzietne	9	10	11	55	56	64
przemoc domowa	9	5	4	24	15	13
alkoholizm	33	41	48	45	52	62
narkomania	5	9	10	5	11	13
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	11	12	14	11	15	16
zdarzenie losowe	5	1	1	14	3	4
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	1	0	0	3	0

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

W latach 2021-2023 najczęstszymi przyczynami przyznawania pomocy społecznej w gminie były ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa, bezrobocia i długotrwałej lub ciężkiej choroby systematycznie malała, zaś w przypadku niepełnosprawności liczba rodzin ulegała wahaniom. Kolejnymi przyczynami udzielania pomocy były malejąca pod względem liczby rodzin bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz wahające się pod względem liczby rodzin alkoholizm i bezdomność. Ponadto należy dodać, że istotnymi przyczynami udzielenia mieszkańcom gminy wsparcia z pomocy społecznej były także potrzeba ochrony macierzyństwa, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego oraz narkomania i przemoc domowa. Dane dotyczące form wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy w latach 2021-2023 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 19. Rodzaje wsparcia udzielanego przez OPS w latach 2021-2023

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
pieniężna	674	613	542	656	600	530	1 217	1 062	951
rzeczowa	351	342	328	274	264	250	676	643	598
praca socjalna	X	X	X	152	421	231	293	733	488
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	8	33	39	17	61	77
schronienie	5	5	4	5	5	4	5	5	4
usługi opiekuńcze	137	140	130	137	140	130	160	157	152
specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	7	0	0	7	0	0	7	0

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

W latach 2021-2023 najważniejszą formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy była pomoc finansowa, świadczona głównie w postaci zasiłków. W przypadku pomocy finansowej liczba osób w rodzinach, którym w latach 2021-2023 przyznano świadczenie, z roku na rok malała. Ważną formę wsparcia udzielonego mieszkańcom stanowiła praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej. Liczba osób w rodzinach, które skorzystały z tej formy wsparcia, wahała się w trakcie rozpatrywanego okresu. Znaczącą formę wsparcia beneficjentów stanowiła pomoc rzeczowa, świadczona głównie w postaci pomocy żywnościowej i posiłków. Liczba osób w rodzinach, którym przyznano ten rodzaj wsparcia, zmniejszała się systematycznie. W nieco mniejszym zakresie mieszkańcom przyznawano wsparcie w postaci usług opiekuńczych i poradnictwa specjalistycznego. W ramach swojej działalności OPS świadczył także pomoc w formie udzielania schronienia oraz specjalistycznych usług opiekuńczych.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez OPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów, liczby osób w nich

przebywających oraz kosztów ponoszonych przez gminę z tytułu ich pobytu w DPS-ie przedstawiają kolejne tabele.

Tabela 20. Skierowania, pobyt i koszty pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	7	2	3
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ie	30	31	29

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

Tabela 21. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pobytu mieszkańców w DPS-ie (w zł) w latach 2021-2023

2021	2022	2023
996 931	1 109 675	1 198 999

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

Istotnym narzędziem pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. W 2021 r. zawarto i realizowano 57 takich kontraktów, w 2022 r. – 33, zaś w 2023 r. liczba kontraktów zmniejszyła się do 31 w roku.

Z pomocy w postaci ciepłego posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 skorzystało w 2021 r. 289 dzieci i 315 osób dorosłych, w 2022 r. 254 dzieci i 242 osoby dorosłe, a w 2023 r. 243 dzieci i 257 osób dorosłych.

W ramach **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa**, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) – Ośrodek realizuje pomoc w zakresie dystrybucji bezpłatnych produktów żywnościowych. W 2023 r. we współpracy z Wielkopolskim Bankiem Żywności i Stowarzyszeniem Samarytanin w Górze wsparcie otrzymało 127 rodzin (301 osób w rodzinach), zaś w ramach współpracy z Leszczyńskim Bankiem Żywności pomoc w postaci produktów spożywczych uzyskało 50 rodzin (108 osób w rodzinach), pochodzących z gminy Góra.

W analizowanym okresie OPS w Górze podejmował także wiele działań na rzecz społeczności lokalnej, szczególnie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin, m.in.:

- „Korpus Wsparcia Seniorów”, który ma na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych, poprzez zwiększenie dostępu do tzw. opieki na odległość. Zakupiono 21 szt. urządzeń do świadczenia usługi polegającej na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad osobami w wieku 65+ przez centrum monitoringu – tzw. opasek bezpieczeństwa. W programie uczestniczyło 26 osób, wydatkowano na ten cel 7 122,50 zł,

- „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – celem programu jest pomoc osobom z niepełnosprawnościami w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym. W 2023 r. usługi asystenckie przyznano 17 osobom ze znacznym sprzężonym stopniem niepełnosprawności, 10 osobom ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 3 osobom z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz 3 dzieci z niepełnosprawnością – wydatkowano na ten cel kwotę 510 378,38 zł pozyskaną ze środków Funduszu Solidarnościowego,
- „Opieka wytchnieniowa” – ma na celu wsparcie członków rodziny lub opiekunów osób z niepełnosprawnością poprzez pomoc w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. W 2023 r. pomoc w formie usługi opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania otrzymało 7 osób dorosłych (ze znacznym stopniem niepełnosprawności) oraz 5 dzieci z niepełnosprawnością – wydatkowano na ten cel pozyskaną z dotacji kwotę 80 455,49 zł,
- „Opieka 75+” – cel programu to poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób samotnych lub samotnie gospodarujących, a także pozostających w rodzinie, w wieku 75 lat i więcej. W 2023 r. świadczenie przyznano 50 osobom – wydatkowano 212 211 zł,
- Nieodpłatna wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego i wspomagającego – z tej formy pomocy skorzystało w 2023 r. 95 osób z niepełnosprawnością.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze inicjował także wiele działań na rzecz społeczności lokalnej:

- „Aktywne wsparcie socjalne w gminie Góra” – projekt na rzecz integracji społeczno-zawodowej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, realizowany w okresie od 1 maja 2021 r. do 30 kwietnia 2023 r. Uczestnicy projektu objęci byli pracą socjalną, otrzymywali wsparcie finansowe, zapewniono im specjalistyczną pomoc psychologiczną – indywidualną i grupową oraz prawną, uczestniczyli także w treningach kompetencji i umiejętności społecznych. Ponadto osoby z problemem alkoholowym brały udział w indywidualnych sesjach coachingowych. W projekcie uczestniczyło 59 mieszkańców gminy, wydatkowano na ten cel 923 448,31 zł,
- Wypoczynek letni dla dzieci – we współpracy z Kuratorium Oświaty we Wrocławiu skierowano na kolonie w Radkowie 6 dzieci z terenu gminy.

Ośrodek udzielał również pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa. W 2023 r. wsparcie świadczone w postaci:

- świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy – przyznano 164 świadczenia, wydatkowano 22 456 zł,

- świadczenie pieniężne w wysokości 300,00 zł, w okresie od 24 lutego 2022 r. – przyznano 12 świadczeń, wydatkowano 3 600 zł,
- jednorazowe świadczenie pieniężne – wypłacono 3 świadczenia, wydatkowano 1 300 zł,
- dożywianie dzieci w szkole i przedszkolu – wsparcie otrzymało 11 dzieci, wydatkowano 2 436,26 zł,
- całodzienne wyżywienie dla uchodźców z Ukrainy – świadczenie realizowano w 4 punktach na terenie Góry, wydatkowano 172 462 zł.

Pracownicy Ośrodka realizowali również inne zadania pozaustawowe, m.in. wykonywali procedury związane z wydawaniem zaświadczeń do Programu „Czyste powietrze”, który daje możliwość uboższej części społeczeństwa ubiegania się o dodatkowe środki finansowe.

W 2023 r. OPS refundował gospodarstwom domowym, które wykorzystują do ogrzewania paliwa gazowe i spełniają określone w ustawie kryterium dochodowe poniesione koszty podatku VAT. Z tej formy pomocy skorzystało 141 odbiorców gazu, a kwota wypłaconych refundacji wyniosła w sumie 21 825, 59 zł.

Ośrodek realizował także ustawę o dodatku osłonowym. Świadczenie skierowane do gospodarstw domowych spełniających kryterium dochodowe ma na celu zrekompensowanie rosnących cen nośników energii oraz produktów żywnościowych.

2.3.1.2. PIECZA ZASTĘPCZA, ASYSTENTURA RODZINY, ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”, ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE

W latach 2021-2023 w pieczy zastępczej, za którą gmina ponosi odpłatność, przebywało odpowiednio 30, 98 i 110 dzieci z gminy. Dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 22. Piecza zastępcza w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba dzieci w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność	30	98	110
koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej (w zł)	159 461	96 787	59 951
liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie gminy	30	38	34
w tym rodzin zastępczych pełniących obowiązki pogotowia rodzinnego	1	1	1
wielkość wydatkowanych środków na potrzeby rodzin zastępczych (w zł), w których przebywają dzieci z gminy	382 412	480 710	680 608

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

W latach 2021-2023 opieką Ośrodka Pomocy Społecznej objętych było odpowiednio: 813, 768 i 687 rodzin. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 23. Rodziny objęte opieką Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba rodzin objętych opieką ośrodka	813	768	687
liczba rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	196	176	168
liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	111	101	99

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

W 2023 r. pracownicy OPS-u na bieżąco monitorowali sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Edukowano w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, prowadzono pracę socjalną, udzielano wskazówek, informacji i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych, uzyskania poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od gminy w postaci asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do: rodzin, których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej; rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej; rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Aby wypełniać należycie zadania nałożone ustawą, asystent rodziny powinien zaopatrzyć się we wzory (formularze) dokumentów określone przez podmiot zatrudniający asystenta, służące dokumentowaniu pracy z rodziną i podejmowanych przez niego działań. Asystent powinien mieć dostęp do dokumentów dotyczących dziecka i rodziny objętej asystą na temat: sytuacji prawnej dziecka i rodziców, rozwoju psychofizycznego dziecka; niepełnosprawności; zdiagnozowanych schorzeń; innych informacji ważnych dla pracy z dzieckiem i rodziną. W posiadaniu asystenta powinien być raport zawierający opis i rezultaty działań prowadzonych na rzecz rodziny przed wejściem asystenta wraz z wykazem osób/instytucji prowadzących te działania. Asystent musi wiedzieć, kto, w jakim zakresie i z jakim skutkiem podejmował działania na rzecz rodziny po to, aby ich nie powielać, lecz wypełniać te sfery, w których występują wyraźne trudności, zaniedbania i deficyty oraz te, w których działania nie były w ogóle podejmowane.

Asystent rodziny powinien mieć warunki do własnego rozwoju, sprawdzenia i wzmacniania swoich kompetencji oraz poszerzania wiedzy. Niezależnie bowiem od formy zatrudnienia, asystent rodziny jest pracownikiem jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, jednostki gminnej lub jednostki pracującej na zlecenie gminy. Ma więc takie same prawa i obowiązki, jak pozostali pracownicy oraz prawo do ochrony przewidzianej dla pracowników wykonujących zadania publiczne.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. Praca asystenta nie może być łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie tej samej gminy. Nie może on też prowadzić postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę.

W 2023 r. z usług 3 asystentów korzystało w gminie 36 rodzin, w których wychowywało się 51 dzieci. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystentów rodziny w gminie.

Tabela 24. Asystentura rodziny w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba asystentów rodziny	3	4	3
liczba rodzin objętych wsparciem	44	39	36
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	95	50	51
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	12	12	12
koszty ponoszone w związku z zatrudnieniem asystentów rodziny (w zł)	75 752	48 422	96 625

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

W związku z wejściem w życie dnia 1 stycznia 2017 r. ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „**Za życiem**” do kręgu odbiorców usług asystenta rodziny doszły także kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Pomoc tym osobom i rodzinom polega m.in. na koordynowaniu poradnictwa i wsparcia możliwego do uzyskania ze strony różnych instytucji.

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na

dochód. W rozpatrywanym okresie w gminie przyznano po 1 takim świadczeniu w latach 2021-2022 i 2 świadczenia w 2023 r.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej OPS przyznawał mieszkańcom **świadczenia rodzinne**. Poniższe tabele prezentują informacje o wartości, rodzajach i liczbie świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2021-2023.

Tabela 25. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	9 187 800	9 262 019	9 456 338
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne	1 748	1 707	1 689

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

Tabela 26. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2021-2023

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2021	2022	2023
zasiłek rodzinny	12 671	10 668	8 797
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	74	38	29
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	157	172	111
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	971	855	762
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	2 519	2 363	2 155
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	1 349	1 056	885
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1 202	1 059	832
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	2 403	2 076	1 722
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	116	84	63
zasiłek pielęgnacyjny	14 368	15 167	15 466
świadczenie pielęgnacyjne	1 418	1 532	1 594
specjalny zasiłek opiekuńczy	254	116	68
zasiłek dla opiekuna	133	89	64
świadczenie rodzicielskie	673	575	404
razem	38 308	35 850	32 952

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

W latach 2021-2023 ogólna liczba wszystkich świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom gminy zmniejszała się z roku na rok. Podstawową formą wsparcia w tym zakresie był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Liczba przyznanych tego typu świadczeń z każdym rokiem malała. Istotne formy wsparcia stanowiły również dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej oraz

z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, jak również zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Ważną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy przez OPS były świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tabela 27. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	214	188	167
liczba przyznanych świadczeń	2 654	2 333	2 066
wartość wydatków na świadczenia (zł)	1 119 118	1 001 371	907 366

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

Wartość wydatków na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego, które w latach 2021-2023 OPS w Górze wypłacał mieszkańcom gminy, malała, podobnie zmniejszała się liczba przyznanych świadczeń w trakcie rozpatrywanego okresu.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również świadczenia wychowawcze. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze realizował Program Rodzina 500+. Obsługą programu w zakresie wniosków o świadczenia wychowawcze składanych od 1 stycznia 2022 r. zajął się Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

2.3.1.3. KARTA DUŻEJ RODZINY

W 2023 r. wydano w gminie 458 **Kart Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny (ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny) przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzice (rodzic lub małżonek rodzica) mają lub mieli łącznie na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku: w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba wydanych kart	194	561	458
liczba rodzin korzystających ze wsparcia w ramach KDR	86	281	248

liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem w ramach KDR	84	155	146
---	----	-----	-----

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

Gmina Góra realizuje też lokalny program Górowska Karta Dużej Rodziny, dzięki któremu uczestnicy programu mogą korzystać ze zniżek oferowanych przez jednostki organizacyjne gminy. W 2021 r. wydano 181 kart dla 59 rodzin, w których wychowywało się 105 dzieci, w 2022 r. wydano 321 kart dla 132 rodzin, w których wychowywało się 126 dzieci, a w ostatnim roku analizy wydano 229 dla 92 rodzin, w których wychowywało się 109 dzieci.

2.3.1.4. MIEJSKO-GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej świadczy **Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Kolejne tabele przedstawiają dane dotyczące liczby członków MGKRPA, opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu, a także środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie w latach 2021-2023.

Tabela 29. Liczba członków Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób zaangażowanych w prace MGKRPA	8	8	8

Dane Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Góra.

Tabela 30. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2021-2023

rodzaj	wartość w zł		
	2021	2022	2023
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	380 581,67	405 752,64	450 656,17

Dane Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Góra.

Tabela 31. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie w latach 2021-2023

przeznaczenie	wielkość wydatków (w zł)		
	2021	2022	2023
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	331 353,61	385 818,58	503 254,81
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	13 727,34	13 342,85	22 015,42
na przeciwdziałanie przemocy domowej	8 413,17	958,90	6 850,00
razem	345 080,95	399 161,43	525 270,23

Dane Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Góra.

W latach 2021-2023 środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy stale rosły. W ramach podejmowanych działań MGKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu oraz występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 32. Działalność MGKRPA w latach 2021-2023 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób, z którymi MGKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	255	174	161
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których MGKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	4	2	2

Dane Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Góra.

W latach 2021-2023 liczba osób, z którymi MGKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu, malała i wyniosła odpowiednio: 255, 174 i 161 osób. W analizowanym okresie Komisja wystąpiła z wnioskiem do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec 4 osób w 2021 r., wobec 2 osób w 2022 r. i ponownie wobec 2 osób w 2023 r.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, jak również Programu Wspierania Rodziny w placówkach oświatowych realizowane były przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie kampanii i programów, prelekcji, warsztatów, konkursów i pogadanek oraz imprez kulturalnych i rekreacyjnych promujących zdrowy styl życia, a w ramach alternatywnych form spędzania czasu wolnego zajęć sportowych. Wykorzystano także materiały edukacyjno-informacyjne (ulotki, plakaty, broszury). Poza działaniami profilaktycznymi finansowano działalność świetlicy środowiskowej i świetlic opiekuńczo-wychowawczych, uczestnictwo 44 dzieci w koloniach w Poroninie, udział 35 osób w Ogólnopolskim Zlocie Rodzin Abstynenckich w miejscowości Małe Ciche oraz wyjazd 41 osób na Ogólnopolskie Spotkania Trzeźwościowe w Licheniu, a także budowę placu zabaw dla dorosłych w Górze.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w analizowanym okresie, to MGKRPA kontaktowała się z 77 osobami dotkniętymi tym problemem w 2021 r., z 40 osobami w 2022 r. i ponownie z 40 osobami w 2023 r., nie

składała natomiast zawiadomień do prokuratury o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy domowej. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 33. Działania podjęte w gminie przez MGKRPA w latach 2021-2023 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy domowej

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób dotkniętych przemocą domową, z którymi kontaktowali się członkowie MGKRPA	77	40	40
liczba sprawców przemocy domowej, przeciwko którym MGKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o przestępstwie	0	0	0

Dane Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Góra.

Szczególną rolę w systemie rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej odgrywa szeroko rozumiana profilaktyka i edukacja społeczna. Celem podejmowanych działań profilaktycznych jest podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej na temat występowania tych zjawisk. Na terenie gminy Góra działania o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym podejmowane są m.in. przez Miejsko-Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny oraz podmioty wchodzące w jego skład, w tym Ośrodek Pomocy Społecznej, Komendę Powiatową Policji, placówki oświatowe i placówki ochrony zdrowia. Działania o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym oraz liczbę uczestników w 2023 r. przedstawiają dane zawarte w poniższej tabeli.

Tabela 34. Działania profilaktyczno-edukacyjne realizowane w gminie w 2023 r.

nazwa instytucji	nazwa działania	liczba uczestników 2023
Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Poradnictwo w Punkcie Konsultacyjnym	96
	Zajęcia terapeutyczne w Punkcie Konsultacyjnym – indywidualne i grupowe	29
	Warsztaty profilaktyki alkoholowej „Debata” w placówkach oświatowych	518
	Warsztaty profilaktyki narkotykowej „Stop substancjom psychoaktywnym” w placówkach oświatowych	836
	Warsztaty profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania przemocy i uzależnień behawioralnych w placówkach oświatowych	223
	Sfinansowanie kolonii letnich w Poroninie	44
	Przeprowadzenie ankiety	555 – szkoły 185 – osoby dorosłe
	Dofinansowanie udziału w Ogólnopolskim Zlocie Rodzin Abstynenckich	35
	Dofinansowanie uczestnictwa w Ogólnopolskich Spotkaniach	41

	Trzeźwościowych w Licheniu	
	Udział w szkoleniach	12
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Specjalistyczne poradnictwo dla rodzin dotkniętych przemocą domową	48
	Poszerzenie dostępu do pomocy terapeutycznej i prawnej dla osób i rodzin dotkniętych przemocą domową	54
	Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	46
	Pomoc sprawcom przemocy w powrocie do prawidłowego funkcjonowania po zakończonym procesie działań resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych	83
Placówki systemu oświaty	Wzmacnianie pozytywnego wizerunku rodziny i promowanie potrzeby zachowania odpowiednich relacji wśród jej członków	398
	Projekt „Szkolny Klub Sportowy”	46
	Program powszechnej nauki pływania „Umiem pływać”	15
	„Aktywny dzisiaj dla zdrowia w przyszłości”	56
	Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny (m.in. „Bieg po zdrowie”, „Domowi Detektywi – Jaś i Małgosia”, „Ortograffiti”, „Lekcje pomagania”, „Akademia Lubella”, „Czytam z klasą – lekturki spod chmurki”, „Inspiracje i kreacje”, „Każdy jest ważny”, „Jestem bezpieczny”, „Adopcja na odległość”, „Sprzątanie świata”, „Dbamy o bezpieczeństwo”	477
	„Wygraj z agresją na sportowo”	45

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

2.3.1.5. POMOC RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY

Istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie pełni **Zespół Interdyscyplinarny**. Celem jego działania jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy.

W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy domowej lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli OPS-u, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, MGKRPA i organizacji pozarządowych, a wszystkie te działania koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2023 r. członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wszczęli wśród rodzin z gminy 36 procedur „Niebieskie Karty”. W związku z podjętymi działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego – „Niebieskie Karty” zamknięto w 59 rodzinach. Szczegółowe dane na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 35. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	16	16	13
liczba spotkań ZI w ciągu roku	21	29	17
liczba spotkań grup roboczych	254	207	198
liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych	X	X	36
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	34	36	36
w tym sporządzone przez Policję	30	33	28
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	4	3	8
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	64	31	59
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	67	98	94
liczba spraw sądowych	23	24	30
w tym zakończonych wyrokiem	0	16	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Góra.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej pomoc świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 33 rodzinom (45 osobom w rodzinach) w 2021 r., 41 rodzinom (52 osobom w rodzinach) w 2022 r. i 48 rodzinom (62 osobom w rodzinach) w 2023 r. Pomoc z powodu narkomanii w analizowanym okresie udzielono 5 osobom w 2021 r., 9 rodzinom (11 osobom w rodzinach) w 2022 r. i 10 rodzinom (13 osobom w rodzinach) w 2023 r. Wsparcie z powodu przemocy domowej przyznano 9 rodzinom (24 osobom w rodzinach) w 2021 r., 5 rodzinom (15 osobom w rodzinach) w 2022 r. i 4 rodzinom (13 osobom w rodzinach) w 2023 r.

Na terenie gminy Góra jednostkami wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą domową są (obok OPS-u, MGKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego) Punkt Konsultacyjny, w którym dwa razy w tygodniu można uzyskać profesjonalną pomoc. W 2023 r. ze specjalistycznego wsparcia skorzystało 96 osób (22 osoby doznające przemocy, 48 osób stosujących przemoc, 32 osoby współuzależnione, 5 osób uzależnionych od narkotyków, 4 osoby w sprawie innych uzależnień oraz 24 osoby DDA – Dorosłe Dzieci Alkoholików). Osobom dotkniętym przemocą udzielono w sumie 91 porad, zaś w zajęciach terapeutycznych grupowych (50 dwugodzinnych zajęć) oraz trzygodzinnej terapii indywidualnej uczestniczyło 29 osób. Ponadto w gminie funkcjonują: klub abstynenta, 2 grupy AA oraz grupa Al.-Anon, a także Przychodnia i poradnia dla osób z problemami uzależnień i współuzależnień. Dzieci i młodzież mają zapewnioną opiekę w 3 świetlicach. W 2023 r. w zajęciach świetlicy socjoterapeutycznej „Tęcza” uczestniczyło 17 dzieci, opieką świetlicy opiekuńczo-wychowawczej i podwórkowej objęto 20 podopiecznych, zaś

w zajęciach świetlicy opiekuńczo-wychowawczej prowadzonej przez Parafię w Kłodzie Górskiej uczestniczyło 59 dzieci z terenu gminy.

2.3.1.6. EDUKACJA, KULTURA, SPORT I REKREACJA, SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY

Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat placówek wychowania przedszkolnego, placówek systemu oświaty, kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych funkcjonujących na terenie gminy.

Tabela 36. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie w roku szkolnym 2023/2024

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci objętych opieką	liczba opiekunów
żłobek lub klub dziecięcy	1	żłobek – 60	17
		klub dziecięcy – 28	
w tym prowadzone przez gminę	1	88	17
w tym prowadzone przez inne podmioty	–	–	–

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

Tabela 37. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2023/2024)

typ placówki	liczba	liczba dzieci	liczba nauczycieli (etatów)
placówki wychowania przedszkolnego	7	646	59,18
w tym przedszkola	6	575	52,18
w tym przedszkola niepubliczne	1	71	7
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	–	–	–

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

Tabela 38. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2023/2024)

typ placówki	liczba	liczba uczniów	liczba nauczycieli (etatów)
szkoła podstawowa	5	1 282	145,68
szkoła ponadpodstawowa (prowadzone przez powiat)	2	1 006	115,54

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

Tabela 39. Placówki kultury w gminie w 2023 r.

typ placówki	liczba	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	9 465	10
biblioteki i filie	1 + 3 filie	55 361	2
świetlice wiejskie	21	mieszkańcy gminy	–

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

Tabela 40. Obiekty sportowo-rekreacyjne i kluby sportowe w gminie w 2023 r.

rodzaj podmiotu	liczba
obiekty sportowo-rekreacyjne	7
kluby sportowe (łącznie z uczniowskimi)	16
w tym uczniowskie kluby sportowe	5

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

Instytucją, która realizuje w gminie zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, sportu i rekreacji jest Ośrodek Kultury Fizycznej w Górze. W ramach prowadzonej działalności OKF organizuje zawody, imprezy i rozgrywki sportowe oraz zarządza obiektami sportowo-rekreacyjnymi, których wykaz prezentuje poniższa tabela.

Tabela 41. Wykaz obiektów rekreacyjno-sportowych na terenie gminy w 2023 r.

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Kompleks sportowy (boisko piłkarskie, bieżnia okólna, skocznia w dal i wzwyż, korty tenisowe, koło do pchnięcia kulą, , siłownia napowietrzna, treet workout, bulodrom, wypożyczalnia rowerów, tor rowerowy pumptrack)	ul. Sportowa 1, 56-200 Góra
2.	Boisko „Orlik 2012”, boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową	
3.	Korty tenisowe	
4.	Kompleks sportowy (hala sportowa „Olimpia” – boisko do piłki ręcznej, piłki koszykowej, piłki siatkowej oraz do badmintona, siłownia, skatepark, boisko „Orlik 2012”)	ul. Zielona, 56-200 Góra
5.	Kryta pływalnia „Dolnośląski Delfinek”	ul. Szkolna 2, 56-200 Góra
6.	Basen miejski	ul. Mickiewicza, 56-200 Góra

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

Uzupełnieniem bazy obiektów administrowanych przez OKF w Górze są stadion w Czerninie, boiska sportowe i hale gimnastyczne w szkołach oraz place zabaw i siłownie zewnętrzne.

Poniższa tabela przedstawia wykaz podmiotów wspierających rodziny i dzieci z gminy działających na jej terenie.

Tabela 42. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Urząd Miasta i Gminy Góra	ul. Mickiewicza 1, 56-200 Góra
2.	Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Sportowa 1, 56-200 Góra
3.	Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy	
4.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze	ul. Poznańska 23, 56-200 Góra
5.	Zespół Interdyscyplinarny	

6.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych	Os. Kazimierza Wielkiego 25, 56-200 Góra
7.	Przychodnia Lekarzy Specjalistów Pharma Medica	ul. Świętosławy 1, 56-200 Góra
8.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Amicus	ul. Świętosławy 1/5, 56-200 Góra
9.	Praktyka Lekarzy Rodzinnych Sp. z o.o.	Os. Kazimierza Wielkiego 15 B, 56-200 Góra
10.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Arka	ul. Poznańska 28, 56-200 Góra
11.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Poradni Specjalistycznych Te-Med	ul. Piastów 44, 56-200 Góra
12.	Dom Kultury w Górze	ul. Armii Polskiej 13, 56-200 Góra
10.	Biblioteka Miejska im. Henryka Sienkiewicza w Górze	ul. Mickiewicza 1a, 56-200 Góra
11.	Filia Biblioteczna Nr 1 w Górze	ul. Piastów 6, 56-200 Góra
12.	Filia Biblioteczna Czernina	Czernina, ul. Rynek 8, 56-200 Góra
13.	Filia Biblioteczna Chróścina	Chróścina 28, 56-200 Góra
14.	Zespół Żłobek i Klub Dziecięcy w Górze	ul. Piastów 34, 56-200 Góra
15.	Przedszkole Publiczne nr 1 im. Marii Konopnickiej w Górze	ul. Żeromskiego 15, 56-200 Góra
16.	Przedszkole Publiczne nr 3 im. Jasia i Małgosi w Górze	ul. Piastów 6, 56-200 Góra
17.	Przedszkole Publiczne w Glince	Glinka 6, 56-200 Góra
18.	Przedszkole Niepubliczne „Akademia Malucha”	Os. Kazimierza Wielkiego 7 b, c, 56-200 Góra
19.	Zespół Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. św. Huberta w Czerninie	Czernin, ul. Szkolna 2, 56-200 Góra
20.	Zespół Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Janusza Korczaka w Ślubowie	Ślubów 54, 56-200 Góra
21.	Zespół Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Władysława Reymonta w Witoszycach	Witoszyce 10, 56-200 Góra
22.	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Bolesława Prusa w Górze	ul. Konopnickiej 2, 56-200 Góra
23.	Szkoła Podstawowa nr 3 im. Władysława Broniewskiego w Górze	ul. Poznańska 2, 56-200 Góra
24.	Zespół Szkół im. gen. Sylwestra Kaliskiego w Górze – Technikum i Branżowa Szkoła I stopnia	ul. Armii Polskiej 15a, 56-200 Góra
25.	Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Górze	ul. Szkolna 1, 56-200 Góra
26.	Środowiskowy Dom Samopomocy	ul. Hirszfelda 5, 56-200 Góra
27.	Ośrodek Dziennego Pobytu Osób Starszych i Mieszkań Chronionych w Górze	ul. Kościuszki 33/35, 56-200 Góra
28.	Klub Seniora „Pogodna Jesień”	ul. Poznańska 23, 56-200 Góra
29.	Górowski Uniwersytet Trzeciego Wieku	ul. Armii Polskiej 13, 56-200 Góra
30.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło nr 12 w Górze	ul. Leśna 29, 56-200 Góra
31.	Świetlica Socjoterapeutyczna „Tęcza”	
32.	Świetlica typu podwórkowego ucząca języka esperanto i Klub Esperanto dla młodzieży i dorosłych	ul. Sportowa 1, 56-200 Góra

31.	Świetlica wiejska z programem opiekuńczo-wychowawczym w Kłodzie Górskiej	Kłoda Górowska 42, 56-200 Góra
32.	Ludowy Zespół Sportowy „Zjednoczeni” Chróścina	Chróścina 113, 56-200 Góra
33.	Ludowy Zespół Sportowy „Korona” Czernina	ul. Sportowa 1, 56-200 Góra
34.	Szkolny Związek Sportowy w Górze	
35.	Miejski Klub Sportowy „Pogoń” Góra	
36.	Ludowy Zespół Sportowy „Sparta” Jastrzębia	Jastrzębia 2b/1, 56-200 Góra
37.	Górski Klub Sportowy „Maratończyk”	ul. Głogowska 50/19, 56-200 Góra
38.	Klub Sportowy „Puenta” Góra	ul. Podwale 24, 56-200 Góra
39.	Górski Klub Taekwondo-do „Drache”	
40.	Klub Strzelecki „Cel”	ul. Dworcowa 44, 56-200 Góra
41.	Klub Pływacki „Siódemka”	ul. Podwale 15 r, 56-200 Góra
42.	Klub Sportowy „Manat Sport”	ul. Dunikowskiego 16, 56-200 Góra
43.	Uczniowski Klub Sportowy „Zryw” w Górze	ul. Szkolna 1, 56-200 Góra
44.	Uczniowski Klub Sportowy „Grom Dwójka”	ul. Poznańska 2a, 56-200 Góra
45.	Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Orły-Czernina”	Czernina, ul. Szkolna 2, 56-200 Góra
46.	Uczniowski Klub Sportowy „Trójka”	ul. Poznańska 2, 56-200 Góra
47.	Uczniowski Klub Sportowy Mażoretki „Artis” Góra	Osetno 22, 56-200 Góra

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

Podmioty, które wspierają rodziny i dzieci na terenie gminy Góra to także 6 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, 21 świetlic wiejskich, 5 Kół Gospodyń Wiejskich oraz 56 organizacji pozarządowych.

Zgodnie z art. 36 ust. 2 pkt n ustawy o pomocy społecznej, formą świadczenia niepieniężnego jest mieszkanie chronione, które jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu – jako zadanie obowiązkowe gminy. W latach 2021-2023 gmina Góra dysponowała dwoma mieszkaniami chronionymi w Ośrodku Dziennego Pobytu Osób Starszych i Mieszkań Chronionych w Górze. Mieszkania chronione – wspomagane przeznaczone są dla 12 podopiecznych (w tym dwa miejsca przeznaczone są dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej).

W 2023 r. w gminie Góra funkcjonowało 6 parafii Kościoła rzymskokatolickiego oraz wspólnota religijna Świadców Jehowy. Dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 43. Parafie rzymskokatolickie i inne związki wyznaniowe na terenie gminy w 2023 r.

dekanat	nazwa parafii	adres
Góra – wschód	Parafia pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Górze	ul. ks. Ściegiennego 29, 56-200 Góra
	Parafia pw. Podwyższenia Krzyża	Kłoda Górowska 42 A, 56-200 Góra

	Świętego	
	Parafia pw. św. Wawrzyńca w Czerninie	Czernina, ul. Kościelna 1, 56-200 Góra
Góra – zachód	Parafia pw. św. Faustyny w Górze	Skwer ks. Chłopeckiego 1A, 56-200 Góra
	Parafia pw. św. Michała Archanioła	Chróścina 23, 56-200 Góra
	Parafia pw. św. Michała Archanioła	Osetno 24, 56-200 Góra
–	Sala Królestwa Świadków Jehowy	ul. Dworcowa 29, 56-200 Góra

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Górze.

Wszystkie parafie rzymskokatolickie z gminy Góra wchodzą w skład archidiecezji wrocławskiej, zaś w podziale dekanalnym parafie rzymskokatolickie w Czerninie, Kłodzie Górowskiej i Górze wchodzą w skład dekanatu Góra – wschód, a parafie w Chróscinie, Górze i Osetnie przynależą do dekanatu Góra – zachód.

W Kurii Metropolitalnej Wrocławskiej (ul. Katedralna 13, 50-328 Wrocław) działa Wydział Duszpasterstwa Rodzin, który zajmuje się wspieraniem rodzin, małżeństw i osób samotnych oraz rodzin w kryzysie. Do głównych zadań ww. wydziału należy:

- planowanie, organizacja i nadzór nad prowadzeniem przygotowania do życia w małżeństwie i rodzinie;
- organizacja katolickiego poradnictwa rodzinnego;
- kształcenie i stała formacja specjalistów z zakresu poradnictwa rodzinnego;
- organizowanie i popieranie rozmaitych inicjatyw i działań w zakresie obrony życia;
- podejmowanie i wspieranie inicjatyw w zakresie duszpasterstwa rodzin (uroczystości diecezjalne, rekolekcje, nabożeństwa);
- przygotowywanie pomocy i materiałów w zakresie duszpasterstwa rodzin, przygotowania do małżeństwa i ochrony życia;
- podejmowanie i wspieranie działań w trosce o rodziny patologiczne;
- wspomaganie domu samotnej matki;
- współpraca z organizacjami, stowarzyszeniami i ruchami kościelnymi wspomagającymi rodzinę;
- utrzymywanie kontaktów i współpraca z instytucjami państwowymi, samorządowymi i społecznymi służącymi umacnianiu i rozwojowi rodziny oraz obronie życia.

Na poziomie diecezji działalność i współpracę parafialnych oraz rejonowych doradców życia rodzinnego koordynuje **Diecezjalny Ośrodek Duszpasterstwa Rodzin** (ul. Katedralna 13, 50-328 Wrocław). **Diecezjalnego Doradcę Życia Rodzinnego** powołuje Biskup Diecezjalny na wniosek Diecezjalnego Duszpasterza Rodzin. Funkcję dyrektora Diecezjalnego Duszpasterstwa Rodzin archidiecezji wrocławskiej pełni ks. mgr lic. Przemysław Vogt (tel. 664 048 148, e-mail: pvogt1981@gmail.com), a diecezjalnej

doradczyni życia rodzinnego mgr Maria Jolanta Szostkowska (tel. 607 379 306, e-mail: maria.szostkowska@wp.pl), zaś funkcję koordynatora pełni mgr Anna Olender (tel. 668 842 601, e-mail: annamiriam.olender@gmail.com). Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia, posiadają też wiedzę, gdzie można uzyskać profesjonalną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających.

We Wrocławiu i jego okolicach działa 21 katolickich poradni specjalistycznych, które osobom zagrożonym przemocą, samotnym matkom, osobom uzależnionym od alkoholu, narkotyków, osobom samotnym, małżeństwom i rodzinom doświadczającym trudności w codziennym życiu oferują profesjonalną pomoc i wsparcie specjalistów: psychologów, psychoterapeutów, pedagogów, doradców życia rodzinnego, mediatorów i prawników. Konsultacje w placówkach są bezpłatne dla mieszkańców dzięki współpracy z organami samorządowymi i współfinansowaniu ich działalności ze środków gminy Wrocław i innych.

Specjalistyczną pomocą rodzinie, małżeństwom i narzeczonym oraz osobom przeżywającym trudności, małżeństwom w kryzysie i rodzinom z trudnościami wychowawczymi służy funkcjonująca przy Wydziale Duszpasterstwa Rodzin we Wrocławiu Specjalistyczna Poradnia Rodzinna (ul. Katedralna 4, 50-328 Wrocław). W Poradni przyjmują: pedagog – terapeuta (terapia indywidualna, małżeńska, adopcje, wspieranie rodziców w procesie wychowawczym, pomoc małżeństwom, dorosłym i dzieciom), psycholog – terapeuta (terapia indywidualna, małżeńska, rodzinna), mediator, lekarz psychiatra (konsultacje psychiatryczne), psycholog (pomoc młodzieży i dorosłym), duszpasterz – egzorcysta oraz prawnicy (prawo rodzinne).

Pomoc dzieciom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych świadczy również Caritas Archidiecezji Wrocławskiej (m.in. Jadłodajnie, Domy Opieki, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Punkt Pomocy Charytatywnej, Hospicjum Domowe, Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, Klubowe Centra Aktywizacji Dzieci i Młodzieży).

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY

Mieszkańców gminy Góra obejmują zasięgiem swego działania jednostki powiatowe. Poniższa tabela przedstawia dane o działalności **Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Górze** w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej.

Tabela 44. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	3	7	11

liczba dzieci z gminy adoptowanych	3	0	1
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	17	27	6
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	65	89	72
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	9	6	6
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	30	38	34
liczba usamodzielnionych dzieci z gminy	16	12	16
liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	2	3	8
liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie gminy	30	38	34

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Górze.

Mieszkańcy gminy Góra korzystali także ze wsparcia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Górze, wydającego orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności). Ze względu na brak możliwości wygenerowania danych dotyczących wyłącznie mieszkańców gminy Góra, w poniższej tabeli zawarto szczegółowe informacje odnoszące się do mieszkańców całego powiatu górskiego.

Tabela 45. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom powiatu w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z powiatu (do 16. roku życia)	364	421	440
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	1 124	1 256	1 449
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	389	470	458
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	613	657	825
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	117	119	147

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Górze.

Dane w zakresie pomocy udzielanej mieszkańcom gminy przez Ośrodek Pomocy Społecznej z powodu niepełnosprawności przedstawia kolejna tabela.

Tabela 46. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba rodzin	362	366	338
liczba osób łącznie w rodzinach	583	534	546

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

Pomoc dzieciom i młodzieży z terenu gminy oraz ich rodzicom świadczy także **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Górze**. W roku szkolnym 2023/2024 placówka udzieliła wsparcia w następującej formie:

- indywidualne lub grupowe zajęcia terapeutyczne – 117,
- interwencja kryzysowa – 9,
- warsztaty dla rodziców – 53,
- warsztaty dla dzieci i młodzieży – 875,
- porady i konsultacje dla rodziców – 547,
- porady i konsultacje dla dzieci i młodzieży – 151,
- wykłady i prelekcje dla rodziców – 365.

Placówka oferuje także działalność informacyjno-szkoleniową, którą realizuje w trakcie Treningu Umiejętności Wychowawczych dla rodziców, konsultacji z rodzicami oraz warsztatów, porad, wykładów i prelekcji. Ponadto w Poradni funkcjonuje Psychologiczne Centrum Wsparcia, w ramach którego specjaliści pełnią codzienne dyżury telefoniczne udzielając porad i konsultacji uczniom oraz rodzicom.

Poniższa tabela zawiera wykaz podmiotów spoza gminy, świadczących wsparcie ludności z terenu gminy Góra.

Tabela 47. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Góra usytuowane poza gminą w 2023 r.

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu	kategoria klienta oraz liczba mieszkańców gminy objętych wsparciem w 2023 r.
1.	Powiatowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego w Górze, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Pl. Bolesława Chrobrego 27, 56-200 Góra	dzieci i młodzież, rodzice, nauczyciele
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Armii Polskiej 8, 56-200 Góra	mieszkańcy gminy
3.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności		osoby z niepełnosprawnością – 1 449
4.	Powiatowy Urząd Pracy	ul. Poznańska 4, 56-200 Góra	osoby bezrobotne – 740
5.	Kuratorium Oświaty we Wrocławiu	Pl. Powstańców Warszawy 1, 50-153 Wrocław	mieszkańcy gminy
6.	Komenda Miejska Policji	ul. Podwale 26, 56-200 Góra	
7.	Sąd Rejonowy w Głogowie, Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej	ul. Kutrzeby 2, 67-200 Głogów	
8.	Prokuratura Rejonowa	ul. Sienkiewicza 1, 67-200 Głogów	

9.	Dom Pomocy Społecznej w Osieku	Osiek 54, 63-920 Pakosław	osoby z niepełnosprawnością – 3
10.	Dom Pomocy Społecznej „Magnolia”	ul. Neptuna 22/24, 67-200 Głogów	osoby z niepełnosprawnością – 4
11.	Dom Pomocy Społecznej w Pakówce	Pakówka 42, 63-940 Bojanowo	osoby z niepełnosprawnością – 2
12.	Dom Pomocy Społecznej w Pyrzycach z siedzibą w Żabowie	Żabów 31, 74-200 Pyrzyce	osoby z niepełnosprawnością – 1
13.	Dom Pomocy Społecznej w Pleszewie	pl. Wolności im. Jana Pawła II 15, 63-300 Pleszew	osoby z niepełnosprawnością – 1
14.	Dom Pomocy Społecznej w Obornikach Śląskich	ul. kard. Wyszyńskiego 33, 55-120 Oborniki Śląskie, filia Rościszewice, ul. Polna	osoby z niepełnosprawnością – 2
15.	Dom Pomocy Społecznej w Chumiętkach	Chumiętki 22, 63-840 Chumiętki	osoby z niepełnosprawnością – 2
16.	Dom Pomocy Społecznej we Wronińcu	Wroniniec 59, 56-215 Niechlów	osoby z niepełnosprawnością – 4
17.	Dom Pomocy Społecznej w Mielżynie	ul. Szkolna 15, Mielżyn, 62-230 Witkowo	osoby z niepełnosprawnością – 1
18.	Dom Pomocy Społecznej w Rogowie	Rogowo 24, 63-840 Krobica	osoby z niepełnosprawnością – 5
19.	Dom Pomocy Społecznej	ul. Szpitalna 3, 57-200 Ząbkowice Śląskie	osoby z niepełnosprawnością – 3
20.	Schronisko dla Osób Bezdomnych im. św. Siostry Faustyny w Żukowicach	Żukowice 139, 67-231 Żukowice	osoby bezdomne – 3
21.	Stowarzyszenie Monar Schronisko dla Osób Bezdomnych Markot	ul. Moniuszki 109, 58-300 Wałbrzych	osoby bezdomne – 1
22.	Caritas Archidiecezji Wrocławskiej	ul. Katedralna 7, 50-328 Wrocław	mieszkańcy gminy
23.	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej	ul. Trzebnicka 42-44, 50-230 Wrocław	

Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze.

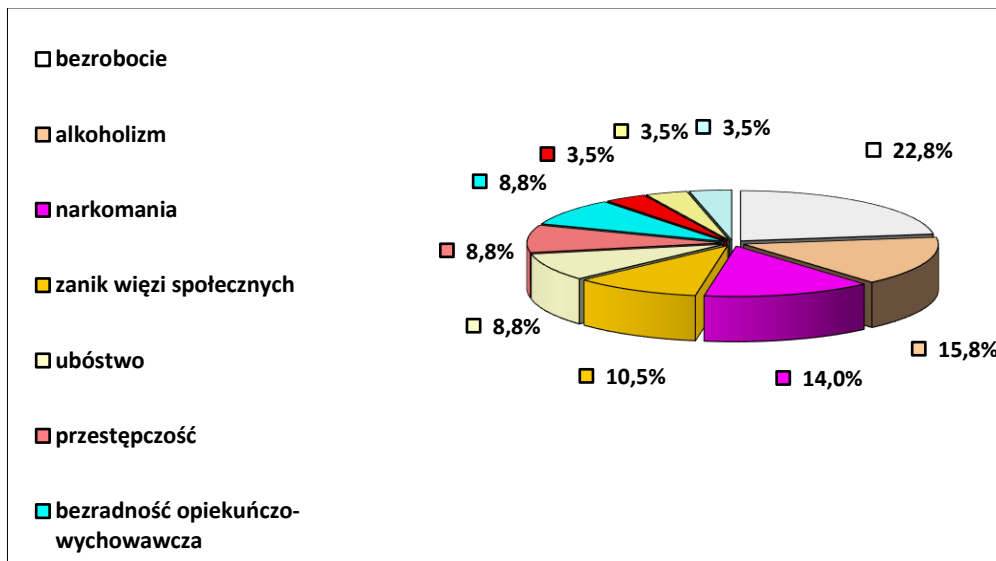
2.4. BADANIA ANKIETOWE

Analiza sytuacji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym została pogłębiona z pomocą badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców i w placówkach systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy.

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Do analizy przedłożono w sumie 26 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie. Respondentów poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?

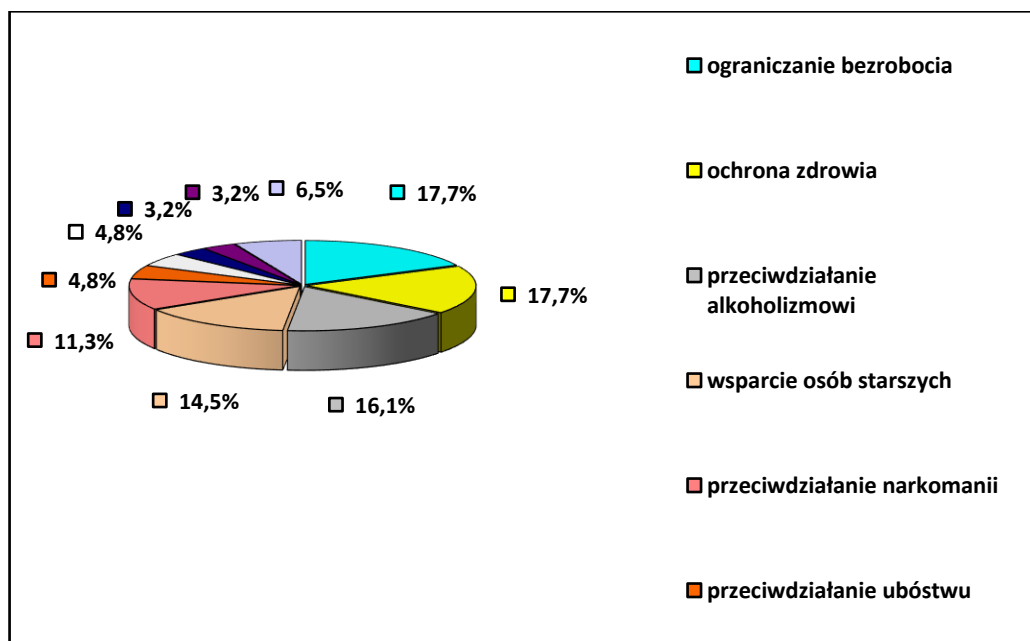

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Pytanie dotyczące problemów rzutujących na prawidłowe funkcjonowanie rodzin miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Ankietowani najczęściej wymieniali bezrobocie (22,8%), alkoholizm (15,8%), narkomanię (14%), zanik więzi społecznych (10,5%) oraz ubóstwo, przestępczość i bezradność opiekuńczo-wychowawczą (po 8,8%), a także bezdomność, rozpady rodzin i przemoc domową (po 3,5%).

W następnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w jakich działania podejmowane i skierowane do rodzin bądź oferowane im wsparcie są najbardziej niezadowolające. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 2 W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren gminy?

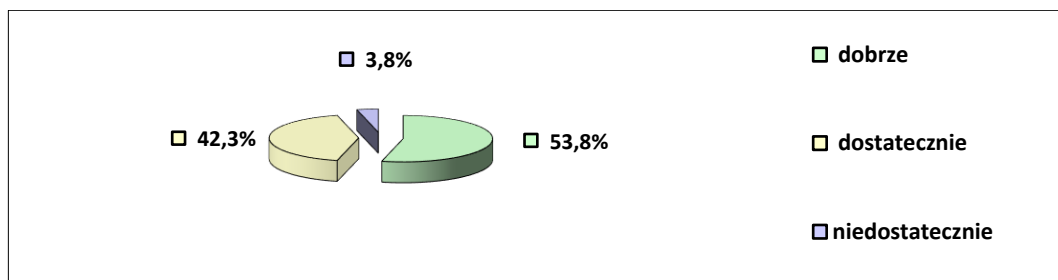
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom w gminie jest najmniej zadowolająca przede wszystkim w takich obszarach, jak: ograniczanie bezrobocia i ochrona zdrowia (po 17,7%), przeciwdziałanie alkoholizmowi (16,1%), wsparcie osób starszych (14,5%), przeciwdziałanie narkomanii (11,3%), przeciwdziałanie ubóstwu oraz przeciwdziałanie przemocy domowej i ochrona ofiar przemocy domowej (po 4,8%), a także zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży oraz pomoc osobom niepełnosprawnym (po 3,2%).

Badanie ankietowe pozwoliło też poznać opinie jego uczestników na temat oferty w zakresie edukacji oraz zaspokajania potrzeb w zakresie opieki przedszkolnej i opieki w żłobkach. Według 57,7% badanych oferta w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 zaspokaja potrzeby mieszkańców. Brak żłobka jest problemem dla 3,8% ankietowanych. Wysoki odsetek (38,5%) respondentów nie przedstawił opinii w tej sprawie. Kwestia opieki przedszkolnej w gminie została oceniona pozytywnie. Zdaniem 69,2% ankietowanych potrzeby mieszkańców w tym obszarze są zaspokajane. Jednak 3,9% badanych nie podziela tej opinii. Trudności z odniesieniem się do tej kwestii miało 26,9% pytanym.

Bardzo pozytywnie oceniono ofertę edukacyjną szkół w gminie. Według 53,8% badanych jest ona dobra, a kolejne 42,3% ankietowanych przyznało, że jest dostateczna. Tylko 3,8% pytanym stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Rozkład uzyskanych odpowiedzi w zakresie oferty edukacyjnej prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

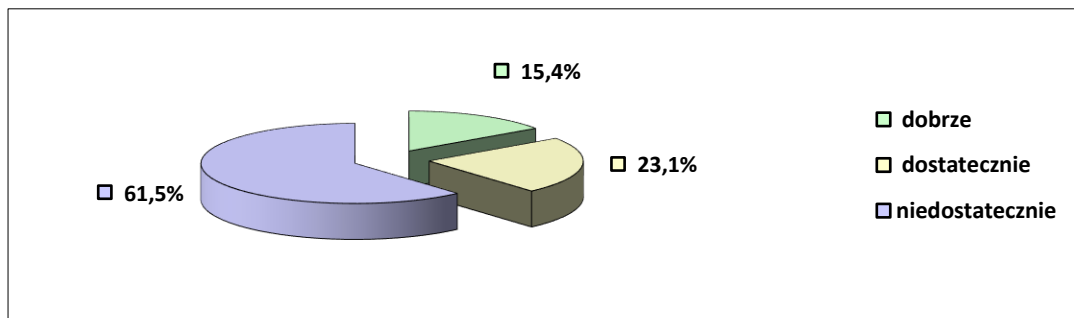

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Badanie ankietowe uwzględniało również ocenę oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej oraz oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie. Uczestnicy badania bardzo pozytywnie ocenili atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie, bowiem połowa ankietowanych uznała ją za dobrą, a kolejne 46,2% respondentów przyznało, że jest dostateczna. Tylko 3,8% badanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Jeśli chodzi o ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji, to została oceniona wyłącznie pozytywnie. Jako dobrą uznało ją 76,9% badanych, zaś jako dostateczną oceniło ją 23,1% respondentów. Nikt z ankietowanych nie stwierdził, że jest ona niedostateczna.

Większość (61,5%) uczestników badania negatywnie oceniła ofertę w zakresie ochrony zdrowia w gminie. Jednocześnie 23,1% badanych uznało, że jest ona dostateczna, z kolei 15,4% respondentów stwierdziło, że jest ona dobra. Uzyskane wyniki ankiety odnoszące się do ochrony zdrowia prezentuje poniższy wykres.

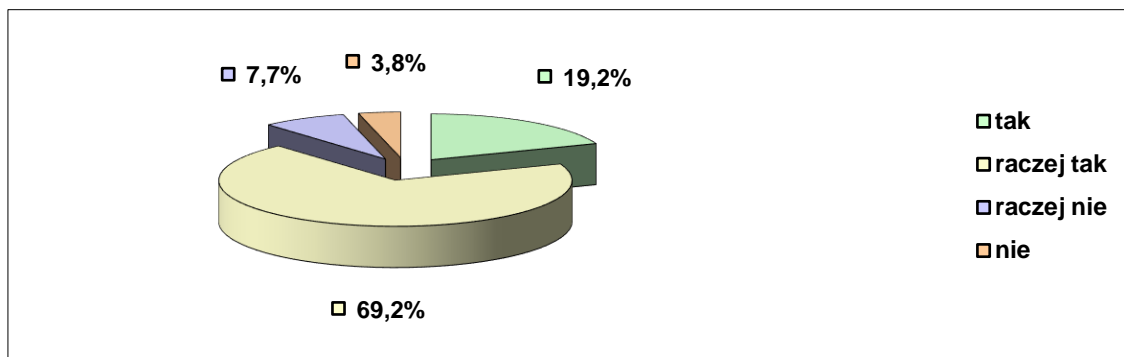
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W badaniu poruszono także kwestię poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Zdecydowana większość (88,4%) respondentów stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie. Jednocześnie 11,5% badanych wyraziło odmienną opinię. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy funkcjonowania rodzin. Odpowiadając, ankietowani szczególny nacisk położyli na konieczność organizowania plenerowych imprez integracyjnych, wydarzeń kulturalnych i rekreacyjno-sportowych, inicjowania wspólnych akcji aktywizujących społeczność lokalną oraz tworzenia miejsc spotkań dla młodzieży, a także angażowania w realizację zadań szerszych grup społecznych. Zwrócono również uwagę na potrzebę organizowania częstszych spotkań władz gminy z mieszkańcami, konsultowania ze społecznością lokalną planów i projektów przygotowywanych przez samorząd oraz zwiększenia finansowego wsparcia dla organizacji pozarządowych. Wskazując

działania, które mogłyby przyczynić się do łagodzenia bądź rozwiązywania problemów społecznych oraz zaspokojenia potrzeb mieszkańców, uczestnicy badania wymieniali najczęściej zintensyfikowanie działań na rzecz tworzenia miejsc pracy i ograniczenia bezrobocia, zwiększenia pomocy dla osób starszy i niepełnosprawnych, zapewnienia dostępu do lekarzy specjalistów oraz inicjowania wolontariatu i pomocy międzysąsiedzkiej, a także prowadzenia działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień.

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Analiza sytuacji dziecka w gminie została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach systemu oświaty. Badanie to pozwoliło zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 5 ankiet – wypełnionych przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Bolesława Prusa w Górze (liczba uczniów: 576, liczba nauczycieli: 59);
- Szkoła Podstawowa nr 3 im. Władysława Broniewskiego w Górze (liczba uczniów: 347, liczba nauczycieli: 38);
- Zespół Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. św. Huberta w Czerninie (liczba uczniów: 175, liczba nauczycieli: 22);
- Zespół Szkoła Podstawowa i Przedszkole im. Janusza Korczaka w Ślubowie (liczba uczniów: 68, liczba nauczycieli: 18);
- Zespół Szkoła Podstawowa i Przedszkole w Witoszycach (liczba uczniów: 116, liczba nauczycieli: 22).

Zasoby i oferta szkolna. Z analizy ankiet wynika, iż wszystkie placówki zatrudniają pedagoga, logopedę i doradcę zawodowego, wsparcie psychologa i opiekę pielęgniarską zapewniają 3 szkoły. Uczniowie wszystkich szkół mają dostęp do Internetu, a z sali gimnastycznej oraz boiska sportowego mogą korzystać uczniowie 4 placówek. W żadnej ze szkół nie utworzono klas integracyjnych. Dożywianie uczniów prowadzą wszystkie placówki systemu oświaty z terenu gminy. Wszystkie szkoły zapewniają dzieciom opiekę w ramach zajęć świetlicowych, a także organizują zajęcia dodatkowe. Wszystkie placówki oświatowe oferują też zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów. Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności

uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, zidentyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 48. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2023/2024

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	3	12	2
sięganie po alkohol	1	2	4
sięganie po narkotyki	–	–	5
niszczenie mienia szkolnego	3	13	2
kradzieże na terenie szkoły	1	1	4
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	2	4	3
udział w grupach negatywnych	2	3	3
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	3	21	2
autoagresja	3	11	2
ucieczki z domu	–	–	5
przestępczość ujawniona	1	1	4
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	3	11	2

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 49. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2023/2024

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	13
zaniedbanie	8
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	3
przemoc domowa	5
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	3

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów odnotowano 21 przypadków agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, 13 przypadków niszczenia mienia szkolnego, 12 przypadków sięgania

po papierosy, po 11 przypadków wymagających nadzoru kuratora sądowego i autoagresji, 4 przypadki dyskryminacji w grupie rówieśniczej, 3 przypadki udziału w grupach negatywnych, 2 przypadki sięgania po alkohol oraz po 1 przypadku kradzieży na terenie szkoły i przestępczości ujawnionej. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów placówek oświatowych stwierdzono 13 przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, 8 przypadków zaniedbań, 3 przypadki uzależnień oraz 5 przypadków przemocy domowej, a także 3 przypadki przestępczości. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów stwierdzono 13 przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, 8 przypadków zaniedbań, 3 przypadki uzależnień, 5 przypadków przemocy domowej oraz 3 przypadki przestępczości.

Przedstawiciele czterech spośród badanych placówek nie zauważyli wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów w ciągu ostatnich trzech lat. Jednocześnie jeden z respondentów taki wzrost w analizowanym okresie dostrzegł. Jego zdaniem dotyczy to w szczególności palenia papierosów i e-papierosów, nadmiernego korzystania z telefonów (granie w gry), autoagresji, zaniedbywania obowiązków szkolnych (wagary) oraz agresji i przemocy rówieśniczej.

Jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach uczniów, to w opinii przedstawicieli dwóch z ankietowanych placówek w ciągu ostatnich lat nie nastąpił wzrost liczby zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji, natomiast kolejny respondent miał trudności z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie. Jednocześnie dwóch uczestników badania taki wzrost w analizowanym okresie zauważyło, zwłaszcza jeśli chodzi o bezradność opiekuńczo-wychowawczą, zaniedbywanie dzieci, wzrost problemu uzależnień oraz problemy wychowawcze.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Urzędem Miasta i Gminy oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów. Ponadto dzieci z rodzin ubogich mogą liczyć na pomoc finansową – stypendia socjalne, dofinansowanie kolonii i wycieczek, a także wsparcie rzeczowe – organizowanie zbiórek artykułów szkolnych i odzieży. Placówki zapewniają uczniom zajęcia dodatkowe i wyrównawcze, opiekę świetlicową oraz wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, natomiast rodzice mogą skorzystać z indywidualnych konsultacji w zakresie wzmocnienia i rozwoju kompetencji wychowawczych.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy domowej przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami,

psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Dzieci i młodzież mogą również korzystać z porad pedagogów i psychologów szkolnych, a także rozmów wspierających z nauczycielami i wychowawcami, którzy monitorują sytuację uczniów. Placówki zapewniają zajęcia dodatkowe rozwijające pasje i zainteresowania, opiekę świetlicową oraz pomoc w nauce. Ponadto szkoły udzielają niezbędnych porad i konsultacji rodzicom, pomagają w dopełnianiu formalności oraz kompletowaniu i wypełnianiu wymaganych dokumentów, a także kwalifikują i kierują uczniów na zajęcia świetlicy środowiskowej oraz na wypoczynek letni. W przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dziecka pracownicy placówek oświatowych przeprowadzają interwencje zgodnie z obowiązującymi standardami i procedurami.

Placówki podejmują różne działania profilaktyczne adresowane do uczniów. Są to m.in. realizowane wśród uczniów i ich rodziców lub opiekunów programy oraz akcje profilaktyczne, edukacyjne i terapeutyczne (np. „Domowi detektywi Jaś i Małgosia na tropie”, „Bieg po zdrowie”, „Ortograffiti”, „Akademia bezpiecznego Puchatka”, „Czyste powietrze wokół nas”). W szkołach odbywają się spotkania ze specjalistami – pedagogami, psychologami, funkcjonariuszami policji, pogadanki, spektakle oraz zajęcia i warsztaty profilaktyczne. W ramach działań profilaktycznych organizowane są też wydarzenia sportowe i rekreacyjne promujące zdrowy styl życia. Podczas lekcji wychowawczych omawiane są zagadnienia z zakresu przeciwdziałania przemocy, agresji, przemocy rówieśniczej, profilaktyki uzależnień oraz umiejętności rozwiązywania konfliktów.

Współpraca placówek oświatowych z instytucjami i organizacjami. Do podmiotów, z którymi szkoły najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze, Urząd Miasta i Gminy w Górze, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Górze, Powiatowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego w Górze, Dom Kultury, Komendę Powiatową Policji w Górze, Straż Pożarną, Sąd Rodzinny w Głogowie, Pogotowie Ratunkowe, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną i Fundację Pomocy Szkole im. Edwarda Machniewicza.

2.5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały

się następujące obszary: **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne oraz kapitał społeczny i ludzki.**

RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC DOMOWA	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • funkcjonowanie w gminie świetlicy terapeutycznej • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i na opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży • dostosowana do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferta spędzania czasu wolnego • bardzo duża liczba programów i działań profilaktycznych w szkołach i przedszkolach • dobrze rozwinięta baza obiektów sportowych służących rodzinie (kompleks sportowy OKF, boiska Orlik, boiska wielofunkcyjne, baseny – otwarty i kryty, siłownie napowietrzne, place zabaw, skatepark, park rolkarski) • duża liczba wyremontowanych świetlic wiejskich • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami doznającymi przemocy domowej • zapewnianie pomocy i wsparcia dla osób doznających przemocy domowej na terenie gminy • inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej (prowadzone głównie w placówkach oświatowych) 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczający dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • niedostateczna liczba specjalistów z zakresu terapii rodzinnej, w tym wspierających ofiary przemocy domowej • brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • ograniczone działania na rzecz zwiększenia dostępności specjalistycznej opieki medycznej dla mieszkańców (brak szpitala powiatowego)
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zaspokajająca potrzeby oferta opieki nad dziećmi do lat 3 i opieki przedszkolnej • sytuacja finansowa gminy pozwalająca na zaspokajanie potrzeb w zakresie edukacji (gmina przeznaczająca liczne środki i dofinansowuje działalność placówek oświatowych) • wsparcie socjalne dla rodzin • pomoc w postaci dożywiania dla dzieci i młodzieży oraz wsparcie finansowe 	<ul style="list-style-type: none"> • nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • wzrastająca liczba rodzin niewydolnych wychowawczo • zwiększająca się liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • rozpad rodzin (rozwoły, rozstania w związkach partnerskich itp.)

- zanik więzi i tradycji rodzinnych
- rosnąca liczba osób samotnie wychowujących dzieci
- brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy
- wzrost zachowań patologicznych wśród dzieci i młodzieży, brak autorytetów
- niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami doznającymi przemocy domowej
- nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy domowej

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa** zwraca uwagę na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie, wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo, analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci, funkcjonowanie w gminie świetlicy terapeutycznej, monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i na opiekę przedszkolną, dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów, wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży, dostosowana do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferta spędzania czasu wolnego, bardzo duża liczba programów i działań profilaktycznych w szkołach i przedszkolach, dobrze rozwinięta baza obiektów sportowych służących rodzinie, duża liczba wyremontowanych świetlic wiejskich, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami doznającymi przemocy domowej, jak również zapewnianie pomocy i wsparcia dla osób doznających przemocy domowej na terenie gminy oraz inicjowanie akcji uświadliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej (prowadzone głównie w placówkach oświatowych).

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinny zwłaszcza: nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, wzrastająca liczba rodzin niewydolnych wychowawczo, zwiększająca się liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego, rozpad rodzin (rozwoły, rozstania w związkach partnerskich itp.), zanik więzi i tradycji rodzinnych, rosnąca liczba osób samotnie wychowujących dzieci, brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy, wzrost zachowań patologicznych wśród dzieci i młodzieży, brak autorytetów, niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami doznającymi przemocy domowej, a także nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy domowej.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • wystarczające zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • kierowanie osób uzależnionych na terapię i leczenie • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze 	<ul style="list-style-type: none"> • niepodejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego (brak lokalnych programów) • brak szpitala, deficyt placówek medycznych i specjalistów • wzrost liczby zachorowań na choroby psychiczne będące następstwem stosowania środków odurzających • łatwy dostęp do narkotyków i alkoholu i w następstwie wzrost uzależnień
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • zwiększający się poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze 	<ul style="list-style-type: none"> • brak poprawy stanu środowiska naturalnego w gminie w ostatnich latach • zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • wzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich

Analiza uwarunkowań dla obszaru *zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne* wskazuje mocne strony, m.in.: wystarczające zabezpieczenie dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, kierowanie osób uzależnionych na terapię i leczenie, realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów, prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym, jak

również podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze.

Zagrożenia to z kolei: brak poprawy stanu środowiska naturalnego w gminie w ostatnich latach, zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi, zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki czy wzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich. Wskazane zagrożenia mogą rzutować na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń programowych.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych (Budżet Obywatelski) • popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry pomocy społecznej • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego • podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu (w placówkach oświatowych) 	<ul style="list-style-type: none"> • nieinicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • niedostosowana do aktualnych potrzeb sieć placówek pomocy społecznej (brak ogrzewalni, schroniska dla osób bezdomnych oraz odpowiedniej liczby mieszkań komunalnych)
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia mieszkańców • zwiększająca się liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • wykorzystywanie przez gminę środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dysponowanie środkami umożliwiającymi 	<ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy • brak zainteresowania mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych • stale rosnąca liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie

dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb (środki są ograniczone)	z systemu pomocy społecznej <ul style="list-style-type: none"> • brak zainteresowania mieszkańców działalnością wolontariacką • rosnące wypalenie zawodowe wśród kadr pomocy społecznej i ich niedofinansowanie • częste zmiany przepisów w sektorze pomocy społecznej i konieczność realizacji dodatkowych zadań
---	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru *kapitał społeczny i ludzki* wskazuje na przewagę mocnych stron, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców, prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych (Budżet Obywatelski), popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych, podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców, prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu (w placówkach oświatowych). Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w tym dotyczących kwestii przemocy domowej, poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego przez pracowników oraz dysponowanie odpowiednią liczbą dobrze wykwalifikowanej kadry OPS-u.

Jednakże mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przesłonić wagi dostrzeganych i zasygnalizowanych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niezwiększająca się liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy, brak zainteresowania mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych, stale rosnąca liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją, wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej, brak zainteresowania mieszkańców działalnością wolontariacką oraz rosnące wypalenie zawodowe wśród kadr pomocy społecznej i ich niedofinansowanie, a także częste zmiany przepisów w sektorze pomocy społecznej i konieczność realizacji dodatkowych zadań – to w obliczu niekorzystnych tendencji demograficznych niezwykle istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

ZAGROŻENIA W OBSZARACH, KTÓRE NIE ZOSTAŁY OBJĘTE ANALIZĄ
<ul style="list-style-type: none"> • rosnąca liczba dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej • niskie zarobki w lokalnych zakładach pracy • zapotrzebowanie na duże środki finansowe konieczne do zabezpieczenia opłat za pobyt dzieci w pieczy zastępczej oraz osób niepełnosprawnych i chorych w domach pomocy społecznej • przerzucanie obowiązków rodzinnych i opiekuńczych na instytucje pomocowe

2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Przystępując do opracowania Programu Wspierania Rodziny w Gminie Góra na lata 2025-2027, dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. Podmioty które były najbardziej zaangażowane w realizację celów wynikających z programu to Urząd Miasta i Gminy w Górze, Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze, szkoły i przedszkola działające na terenie gminy, Ośrodek Kultury Fizycznej, Dom Kultury, Biblioteka Miejska, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Górze, Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz organizacje pozarządowe działające na rzecz wspierania rodziny.

W ramach poszczególnych celów operacyjnych podejmowano działania polegające zwłaszcza na:

- promowaniu wzoru rodziny prawidłowo wypełniającej swoje funkcje, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich; wzmacnianiu więzi rodzinnych i pokoleniowych;
- podejmowaniu działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i zapobieganie jej skutkom;
- prowadzeniu działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat uzależnień;
- promowaniu wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia;
- zapewnieniu rodzinom, dzieciom i młodzieży bezpieczeństwa na drodze poprzez realizację odpowiednich inwestycji drogowych;
- integrowaniu działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę jednostek organizacyjnych, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych;
- rozwijaniu i doskonaleniu form współpracy z Sądem Rejonowym, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną;
- kontynuowaniu działalności Zespołu Interdyscyplinarnego;
- wzbogacaniu oferty edukacyjno-wychowawczej;
- wspieraniu rodzin wielodzietnych;
- realizowaniu działań artystyczno-kulturalnych oraz sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży;
- popularyzowaniu idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży;
- promowaniu wśród rodzin dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia.

Do najważniejszych działań podejmowanych przez poszczególne instytucje należało:

➤ **Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

Udzielano wsparcia polegającego na pomocy w rozwiązywaniu problemów rodzinnych, kierowaniu na terapię lub leczenie, kierowaniu na zajęcia terapii indywidualnej

i psychoterapii grupowej. W świetlicy socjoterapeutycznej w Górze i świetlicy opiekuńczo-wychowawczej w Kłodzie Górowskiej oraz świetlicy podwórkowej w Ślubowie obejmowano opieką dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Prowadzono tam warsztaty dla dzieci i młodzieży szkolnej, warsztaty edukacyjno-profilaktyczne dotyczące uzależnień i przemocy oraz prowadzono działania artystyczno-kulturalne i sportowe.

➤ **Placówki oświatowe**

- w szkołach i przedszkolach prowadzono terapie indywidualne i grupowe. Należały do nich terapia logopedyczna, treningi umiejętności społecznych dla dzieci i wychowawcze dla rodziców. Dla dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego prowadzono zajęcia rewalidacyjne. Ponadto realizowano zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, socjoterapeutyczne oraz zindywidualizowaną ścieżkę kształcenia;
- spośród programów profilaktycznych przeprowadzono między innymi:
 - program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”, „Żyjmy zdrowo i bezpiecznie”, „Bezpieczne przedszkole”, program antytytoniowej edukacji zdrowotnej – „Bieg po zdrowie”, obchody „Światowego Dnia Rzucania Palenia” – przemarsz ulicami miasta z udziałem uczniów klas IV – „Domowi detektywi”, „Jaś i Małgosia na tropie”, „Jestem bezpieczny”, „Program małej ekonomii”, „Zdrowo jem, więc wiem”, „Wybieram bezpieczną żywność”, „Śniadanie daje moc”, „Stop hejtowi”;
- propagowano aktywność fizyczną (Szkolny Klub Sportowy, program „Umiem pływać”, udział w zawodach sportowych);
- organizowano imprezy integracyjne dla uczniów oraz spotkania z udziałem rodziców dzieci szkolnych i przedszkolnych w celu wzmacniania więzi rodzinnych i pokoleniowych (np. festyny szkolne, wizyty w Domu Dziennego Pobytu w Górze);
- wspierano uczniów uzdolnionych i utalentowanych poprzez przydzielanie stypendiów, nagród i wyróżnień;
- zachęcano dzieci do udziału w akcjach charytatywnych i szerzono postawy filantropijne (akcja „Jabłuszko”, „Góra grosza”, zbiórka karmy i posłań dla schronisk dla zwierząt, zbiórka nakrętek);
- wzbogacano ofertę edukacyjną poprzez realizacje programów m.in. – „Matematyka rządzi”, „Edukacja zdrowotna w świetlicy szkolnej”, „Pomysły na zmysły”, „Obserwuję eksperymentuję”, „Poznaj Polskę”, „Teatr łągodzi obyczaje”, „Każdy jest ważny”, organizowano liczne wycieczki krajoznawcze oraz wycieczki po ziemi górowskiej, a także apele z okazji świąt państwowych.

➤ **Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze**

- zatrudniano stale 2 asystentów rodziny (w roku 2023 objęto pomocą asystenta 36 rodzin, tj. łącznie 130 osób);
- udzielano pomocy finansowej dla rodzin;
- przyznawano świadczenia rodzinne, świadczenia pielęgnacyjne, jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka;
- prowadzono pracę socjalną w rodzinach zagrożonych marginalizacją;
- udzielano specjalistycznego wsparcia dla rodzin, w tym dla ofiar przemocy domowej poprzez pracę grup diagnostyczno-pomocowych powoływanych przez Zespół Interdyscyplinarny;
- kierowano sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych;
- realizowano Program Rządowy „Posiłek w szkole i w domu”;
- realizowano Program Osłonowy – Pomoc gminy Góra w zakresie dożywiania;
- kierowano dzieci z rodzin ubogich na kolonie;
- kadra pomocy społecznej uczestniczyła w szkoleniach podwyższających poziom wiedzy i kompetencji;
- prowadzono wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych;
- realizowano projekty Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej, Opieka wytchnieniowa, Korpus wsparcia seniora, Opieka 75 plus;
- prowadzono terapię przez psychologa na rzecz osób dotkniętych przemocą domową;
- współpracowano z innymi jednostkami pracującymi na rzecz rodziny, w tym między innymi z sądem i kuratorami, Komendą Powiatową Policji w Górze;
- działał Zespół Interdyscyplinarny oraz powoływano grupy pomocowo-diagnostyczne;
- współpracowano z Wielkopolskim Bankiem Żywności oraz Leszczyńskim Bankiem Żywności;
- współpracowano ze Stowarzyszeniem „Samarytanin” w Górze.

➤ **Urząd Miasta i Gminy w Górze**

- realizowano Gminny Program „Górowska Karta Rodziny” (wydano łącznie 1 127 kart dla rodziców oraz 1 006 kart dla dzieci);
- finansowano pobyt dzieci z terenu gminy w pieczy zastępczej;
- zapewniano rodzinom, dzieciom i młodzieży bezpieczeństwo na drodze poprzez realizację odpowiednich inwestycji w infrastrukturze dróg.

➤ **Ośrodek Kultury Fizycznej w Górze**

- nieodpłatnie udostępniano boiska „Orlik” dla wszystkich korzystających;

- organizowano imprezy sportowe;
- dawano możliwość korzystania z dobrze wyposażonej infrastruktury sportowej Ośrodka Kultury Fizycznej w Górze, w tym bezpłatny dostęp do niektórych obiektów w okresie wakacyjnym dla dzieci (pływalnia kryta, kręgielnia, korty ze sztuczną nawierzchnią, stadion miejski, hala sportowa);
- przyznawano ulgę w cenach biletów na obiektach sportowych dla osób posiadających Górowską Kartę Dużej Rodziny.

➤ **Dom Kultury w Górze**

- tworzono warunki do rozwoju i kształtowania swoich umiejętności i pasji dzieciom i młodzieży poprzez:
 - współpracę z harcerstwem (włączanie i angażowanie ich w akcje charytatywne i wydarzenia lokalne, w tym projekty zewnętrzne);
 - organizowanie czasu wolnego podczas ferii zimowych i wakacji (zajęcia tematyczne/edukacyjne, sportowe, gry i zabawy, wycieczki);
 - organizowanie zajęć rozwijających zainteresowania (zajęcia wokalne, plastyczne, nauki gry na instrumentach, akrobatyki scenicznej, rytmiki);
 - planszowe czwartki – gry planszowe dla dzieci;
 - organizowanie konkursów plastycznych i wokalnych;
 - organizowanie koncertów/wydarzeń tematycznych: np. „Kawiarenka przy kolędzie”, Koncert „Wokalnie-Lokalnie”;
 - weekendowe seanse filmowe również dla dzieci.

➤ **Biblioteka Miejska w Górze**

- udostępniano bogatą ofertę czytelniczną dla mieszkańców Góry;
- organizowano liczne zajęcia tematyczne dla dzieci i młodzieży (Bajkoczytanie, organizacja czasu wolnego dla dzieci podczas ferii i wakacji, spotkania okolicznościowe);
- organizowano wystawy artystyczne.

➤ **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Górze**

- w ramach działań edukacyjnych na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej zorganizowano konkursy, pogadanki, warsztaty plastyczne;
- prowadzono poradnictwo specjalistyczno-psychologiczne oraz prawne.

Podsumowanie

Realizacja programu przebiegła na wysokim poziomie. Wszystkie zadania były realizowane. Jako bardzo dobrą należy ocenić pracę w górowskich placówkach oświatowych, które oferują bardzo szeroką gamę programów i projektów będących uzupełnieniem podstawowych zadań edukacyjnych. Bardzo duże znaczenie odgrywa istniejąca na terenie

gminy infrastruktura sportowa (boiska, baseny, w tym kryta pływalnia, korty) przyczyniająca się do aktywnego spędzania czasu wolnego. Realizacja działań wytyczonych w Programie Wspierania Rodziny wpływała znacząco na podnoszenie świadomości wśród dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień i zagrożeń współczesnego świata. Mieszkańcy gminy, w tym dzieci, mieli zapewnione specjalistyczne wsparcie psychologiczne, pedagogiczne oraz stały dostęp do instytucji pomocowych. Stale jest podnoszona jakość i efektywność świadczonych usług na rzecz rodzin.

Rekomendacje:

Wskazane jest podejmowanie dalszych działań, przede wszystkim profilaktycznych i wspomagających. W celu osiągnięcia zamierzonych efektów konieczne jest dalsze interdyscyplinarne współdziałanie wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie. W zakresie potrzeb wskazane jest w szczególności w latach następnych podejmowanie przez gminę następujących działań:

- zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze możliwości skorzystania ze wsparcia asystenta rodziny;
- zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności dostępu do wsparcia i pomocy specjalistycznej (terapię, mediacje);
- realizacja programów i projektów adresowanych do rodzin z dziećmi;
- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz wzmocnienia roli rodziny;
- podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających niekorzystnym zjawiskom społecznym;
- prowadzenie poradnictwa dla rodzin w kryzysie i tworzenie systemu szybkiej interwencji.

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Uzyskane wyniki diagnozy problemów rodzin i dzieci na terenie gminy, opartej na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych, analizie SWOT pozwoliły na opracowanie założeń Programu Wspierania Rodziny w Gminie Góra na lata 2025-2027. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów dotyczących rodzin i dzieci w gminie występujących obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Góra na lata 2025-2027 jest następujący:

Rozwijanie w Gminie Góra systemu wsparcia sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH NA RZECZ RODZINY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie warunków życia i potrzeb rodzin zamieszkujących w gminie ze szczególnym uwzględnieniem rodzin korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.	2025-2027	UMiG RM OPS MGKRPA ZI placówki przedszkolne placówki oświatowe Policja placówki ochrony zdrowia NGOs Kościół	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwzględnieniem przyczyn - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych - liczba rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie liczby rodzin wymagających wsparcia poprzez odpowiednio wczesne zapobieganie pojawiającym się problemom - poprawa sytuacji rodzin - poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin
Wspieranie rodzin przez asystenta rodziny.	2025-2027	OPS UMiG	<ul style="list-style-type: none"> - liczba asystentów rodziny - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym	2025-2027	OPS UMiG	<ul style="list-style-type: none"> - liczba kobiet w ciąży objętych wsparciem 	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie wsparcia kobietom w ciąży

uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.		placówki ochrony zdrowia	asystenta rodziny - liczba wypłaconych świadczeń „Za życiem”	powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych
Aktywizacja zawodowa członków rodzin dotkniętych bezrobociem.	2025-2027	OPS PUP NGOs	- liczba osób bezrobotnych w gminie - liczba mieszkańców gminy objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia	- zmniejszenie poziomu bezrobocia w gminie - poprawa funkcjonowania rodzin w sferze socjalno-bytowej
Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego i prawnego), terapii rodzinnej i mediacji dla członków rodzin wymagających wsparcia.	2025-2027	OPS PCPR NGOs Kościoł	- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym, - liczba udzielonych porad z uwzględnieniem ich charakteru - liczba rodzin objętych terapią i mediacją	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie osób samotnie wychowujących dzieci.	2025-2027	OPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs Kościoł	- liczba rodzin niepełnych na terenie gminy objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej - rodzaj podejmowanych działań mających na celu wsparcie osób samotnie	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego osób samotnie wychowujących dzieci - podniesienie jakości życia i komfortu osób samotnie wychowujących dzieci

			wychowujących dzieci	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach niepełnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji osób samotnie wychowujących
Wspieranie rodzin wielodzietnych.	2025-2027	UMiG RM OPS placówki przedszkolne placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs Kościoł	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin korzystających ze wsparcia w postaci Karty Dużej Rodziny - liczba dzieci w rodzinach korzystających z Karty Dużej Rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie jakości życia i komfortu rodzin wielodzietnych - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach wielodzietnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji rodzin wielodzietnych
Doskonalenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z rodziną.	2025-2027	OPS PCPR ROPS	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj odbytych szkoleń 	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucjonalnej pomocy społecznej, członków ZI i MGKRPA. - podwyższenie skuteczności świadczonej pomocy

				- poprawa funkcjonowania rodzin i dzieci objętych wsparciem
--	--	--	--	---

CEL OPERACYJNY 2.: WSPIERANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w gminie oraz opiekę dla dzieci do lat 3.	2025-2027	UMiG RM OPS	- liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, - liczba dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie rodzinnym	- poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi
Wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej.	2025-2027	UMiG RM placówki oświatowe placówki kultury świetlice	- liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć - liczba uczestników	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Zapewnienie uczniom z niepełnosprawnościami indywidualnego wsparcia w celu umożliwienia im realizacji prawa do kształcenia.	2025-2027	UMiG RM placówki oświatowe	- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym - liczba godzin	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Realizowanie programów profilaktycznych, wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.	2025-2027	placówki oświatowe MGKRPA OPS PPP	- liczba i rodzaj programów profilaktycznych - liczba uczestników	- kształtowanie prawidłowych postaw życiowych - eliminowanie niekorzystnych zjawisk

				mających wpływ na rozwój dzieci i młodzieży
Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	2025-2027	OPS UMiG RM placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs Kościoł	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem, - liczba podjętych działań - rodzaj podjętych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - wyrównywanie szans edukacyjnych - przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich
Wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych.	2025-2027	UMiG RM placówki oświatowe NGOs	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczniów - rodzaj wsparcia (nagrody, wyróżnienia) 	<ul style="list-style-type: none"> - motywowanie do zdobywania wiedzy - wzmacnianie wizerunku lokalnej oświaty i samorządu lokalnego
Realizowanie działań artystyczno-kulturalnych oraz sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży.	2025-2027	UMiG RM placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych działań - rodzaj podjętych działań - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa atrakcyjności oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej - poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - integrowanie społeczności lokalnej - stwarzanie warunków do rozwoju

				zainteresowań
Realizowanie projektów na rzecz dzieci i młodzieży współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.	2025-2027	placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne OPS NGOs	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj zrealizowanych projektów - rodzaj zrealizowanych projektów - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania
Popularyzowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych.	2025-2027	placówki oświatowe placówki kultury OPS NGOs Kościoł lokalne media	<ul style="list-style-type: none"> - liczba realizowanych działań - rodzaj zrealizowanych działań - liczba wolontariuszy 	<ul style="list-style-type: none"> - wzmacnianie kompetencji społecznych - wzmacnianie solidarności społecznej - poprawa funkcjonowania osób i grup, na rzecz których podejmowany jest wolontariat

CEL OPERACYJNY 3.: PROMOCJA RODZINY I PRZECIWDZIAŁANIE ZJAWISKOM ZAGRAŻAJĄCYM JEJ PRAWIDŁOWEMU FUNKCJONOWANIU.

Promowanie wzoru rodziny prawidłowo wypełniającej swoje funkcje, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	2025-2027	RM OPS MGKRPA ZI placówki oświatowe placówki kultury świetlice NGOs PPP	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych działań - rodzaj podjętych działań - liczba osób objętych działaniami 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie kompetencji rodzinnych - zmiana pokutujących stereotypów na temat ról, jakie mają do spełnienia członkowie rodziny, - poprawa i umocnienie
--	-----------	---	--	--

		PCPR media lokalne Kościół		wizerunku rodziny
Wzmacnianie więzi rodzinnych i pokoleniowych, m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.	2025-2027	UMiG RM OPS placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs media lokalne Kościół	- liczba imprez - liczba uczestników	- wzmocnienie więzi rodzinnych i społecznych - budowa dialogu międzypokoleniowego - wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności lokalnej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym - integrowanie społeczności lokalnej
Podjęmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i zapobieganie jej skutkom oraz działań interwencyjnych.	2025-2027	ZI MGKRPA OPS placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Policja PCPR placówki ochrony zdrowia	- liczba procedur Niebieskie Karty - liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy domowej	- zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą - poprawa komfortu funkcjonowania rodzin
Podjęmowanie na terenie gminy, w tym szczególnie w placówkach oświatowych, działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat	2025-2027	MGKRPA ZI OPS placówki oświatowe placówki kultury świetlice	- liczba i rodzaj działań - kategoria adresatów i uczestników objętych działaniami	- ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk z życia społeczności lokalnej - kształtowanie

uzależnień oraz przestępczości i jej skutków.		jednostki sportowo-rekreacyjne placówki ochrony zdrowia Policja NGOs		<p>prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży</p> <ul style="list-style-type: none"> - pożądane zmiany wrażliwości społecznej i postaw życiowych - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
---	--	---	--	--

CEL OPERACYJNY 4.: ZAPEWNIENIE RODZINOM I DZIECIOM BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia.	2025-2027	RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego jednostki sportowo-rekreacyjne placówki kultury świetlice OPS placówki ochrony zdrowia NGOs PPP PSSE	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych działań - rodzaj podjętych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie poziomu świadomości o wpływie stylu życia na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Przeprowadzanie badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.	2025-2027	UMiG RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych badań - liczba dzieci i młodzieży objętych badaniami stanu 	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość szybszego reagowania na zagrożenie mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci

			zdrowia	i młodzieży
Organizowanie bezpłatnych badań dla mieszkańców gminy.	2025-2027	UMiG RM placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych badań - rodzaj zorganizowanych badań - - liczba osób korzystających z badań 	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość szybszego reagowania na zagrożenia mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców
Realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki zdrowotnej.	2025-2027	placówki oświatowe MGKRPA ZI PPP	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zajęć - liczba uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie świadomości dzieci i młodzieży na temat wpływu uzależnień na zdrowie i życie człowieka - poszerzenie wiedzy o negatywnym wpływie przestępczości na życie społeczne - budzenie wrażliwości na kwestie agresji i przemocy - uczenie umiejętności zachowań w sytuacjach kryzysowych - budowa pozytywnych wzorców zachowań w grupie rówieśniczej i w otoczeniu

				rodzinnym
Podejmowanie działań edukacyjno-informacyjnych wśród rodziców w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży oraz przeciwdziałania patologiom.	2025-2027	placówki oświatowe Policja	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych działań - rodzaj podjętych działań - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży - wzrost świadomości rodziców na temat zagrożeń
Współpraca z Policją w zakresie eliminowania zagrożeń mających wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży, oraz zapewniania bezpieczeństwa na drodze	2025-2027	UMiG RM Policja	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przestępstw popełnionych na terenie gminy, w tym przez nieletnich - rodzaj podjętych działań w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa publicznego - rodzaj zrealizowanych inwestycji drogowych w celu podniesienia bezpieczeństwa na drodze 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, rodzin i dzieci - eliminowanie potencjalnych zagrożeń mających wpływ na jakość życia mieszkańców gminy - wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców

CEL OPERACYJNY 5.: INTEGROWANIE I DOSKONALENIE LOKALNEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZIN.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka	2025-2027	UMiG RM	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności wsparcia rodzin

<p>w gminie poprzez współpracę jednostek organizacyjnych gminy, MGKRPA, ZI, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych Kościoła i związków wyznaniowych.</p>		<p>OPS MGKRPA ZI placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki kultury świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki ochrony zdrowia NGOs Kościoł, związki wyznaniowe</p>		<p>i dzieci w gminie</p> <ul style="list-style-type: none"> - pobudzanie aktywności społecznej - skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach przeżywających trudności - wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach dotkniętych problemami - poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin - wzmacnianie potencjału rodzin
<p>Rozwijanie i doskonalenie form współpracy z Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.</p>	<p>2025-2027</p>	<p>UMiG RM OPS ZI MGKRPA placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Prokuratura Sąd Rejonowy Policja PCPR PPP</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rodzaj podjętych działań 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci z terenu gminy - szybsze reagowania na zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu gminy

Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.	2025-2027	UMiG podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI	<ul style="list-style-type: none"> - liczba spotkań ZI - liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych - liczba procedur „Niebieskie Karty” 	<ul style="list-style-type: none"> - przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku przemocy domowej - poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą
--	-----------	---	--	---

Legenda

UMiG – Urząd Miasta i Gminy

RM – Rada Miejska

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

MGKRPA – Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordynatorem programu będzie Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Urząd Miasta i Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, placówki kultury, świetlice, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, związki wyznaniowe i społeczność lokalna.

4.2. FINANSOWANIE

Źródłami finansowania działań wyznaczonych w Programie będą: budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, środki pozyskane od sponsorów indywidualnych.

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring programu będzie prowadzony z wykorzystaniem informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie gminy, uzyskiwanych od podmiotów i partnerów uczestniczących w realizacji zadań. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami, założenia będą weryfikowane i dostosowywane do potrzeb grupy docelowej.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości i będzie opierać się na następujących kryteriach:

- kryterium trafności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym programem i realnym potrzebom odbiorców;
- kryterium skuteczności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu zostały osiągnięte cele programu zdefiniowane na etapie planowania;

- kryterium trwałości efektów – pozwoli ocenić, czy rezultaty osiągnięte w ramach programu mogą trwać po jego zakończeniu, a także czy możliwe jest długotrwałe utrzymanie się wpływu programu na prawidłowe funkcjonowanie rodzin z terenu gminy.

Zebrane informacje zostaną wykorzystane do opracowania sprawozdania podsumowującego okres realizacji programu. W myśl art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku sprawozdanie roczne za poprzedni rok z realizacji Programu Wspierania Rodziny oraz potrzeby związane z realizacją zadania przedstawi Radzie Miejskiej i Burmistrzowi Gminy Góra Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej do dnia 31 marca każdego roku.

Trudno zidentyfikować obecnie zagrożenia, jakie mogą wystąpić w trakcie wdrażania założeń Programu, niemniej monitorowanie zagrożeń mogących mieć wpływ na postęp w realizacji Programu ma szansę przyczynić się do złagodzenia niekorzystnych tendencji. Może też wystąpić potrzeba poniesienia zwiększonych nakładów finansowych na realizację założeń programowych, jak i większego zaangażowania instytucjonalnego i społecznego, by przeciwdziałać niepożądanym zjawiskom mającym negatywny wpływ na jakość i kondycję życia rodzin zamieszkujących w gminie.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	7
Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2021-2023	11
Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2021-2023	11
Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2021-2023	11
Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2021-2023.....	12
Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2021-2023	12
Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2021-2023	13
Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2021-2023	13
Tabela 9. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2021-2023	14
Tabela 10. Dane dotyczące przemocy domowej na terenie gminy w latach 2021-2023.....	14
Tabela 11. Działania profilaktyczne w gminie podejmowane przez Komendę Powiatową Policji w latach 2021-2023	15
Tabela 12. Dozory prowadzone w gminie w latach 2021-2023	16
Tabela 13. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2021-2023	16
Tabela 14. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na świadczenia z pomocy społecznej mieszkańcom gminy w latach 2021-2023	18
Tabela 15. Środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej (projekty, środki z budżetu UE) w latach 2021-2023	18
Tabela 16. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie w latach 2021-2023	18
Tabela 17. Struktura demograficzna beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2023 r.	18
Tabela 18. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2021-2023	19
Tabela 19. Rodzaje wsparcia udzielanego przez OPS w latach 2021-2023.....	20
Tabela 20. Skierowania, pobyt i koszty pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2021-2023	21
Tabela 21. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pobytu mieszkańców w DPS-ie (w zł) w latach 2021-2023	21
Tabela 22. Piecza zastępcza w gminie w latach 2021-2023.....	23
Tabela 23. Rodziny objęte opieką Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2021-2023	24
Tabela 24. Asystentura rodziny w gminie w latach 2021-2023	25
Tabela 25. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2021-2023	26
Tabela 26. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2021-2023	26
Tabela 27. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2021-2023	27
Tabela 28. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2021-2023	27
Tabela 29. Liczba członków Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2021-2023	28
Tabela 30. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2021-2023	28
Tabela 31. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie w latach 2021-2023.....	28
Tabela 32. Działalność MGKRPA w latach 2021-2023 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie.....	29
Tabela 33. Działania podjęte w gminie przez MGKRPA w latach 2021-2023 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy domowej.....	30
Tabela 34. Działania profilaktyczno-edukacyjne realizowane w gminie w 2023 r.....	30
Tabela 35. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2021-2023.....	32
Tabela 36. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie w roku szkolnym 2023/2024	33
Tabela 37. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2023/2024)	33
Tabela 38. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2023/2024).....	33
Tabela 39. Placówki kultury w gminie w 2023 r.	33
Tabela 40. Obiekty sportowo-rekreacyjne i kluby sportowe w gminie w 2023 r.	34
Tabela 41. Wykaz obiektów rekreacyjno-sportowych na terenie gminy w 2023 r.	34
Tabela 42. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie	34
Tabela 43. Parafie rzymskokatolickie i inne związki wyznaniowe na terenie gminy w 2023 r.....	36

Tabela 44. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2021-2023	38
Tabela 45. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom powiatu w latach 2021-2023.....	39
Tabela 46. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2021-2023	39
Tabela 47. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Góra usytuowane poza gminą w 2023 r. .	40
Tabela 48. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2023/2024	46
Tabela 49. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2023/2024...	46
Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?	42
Wykres 2 W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren gminy?	42
Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?	43
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?	44
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?.....	44